

Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Θεματική	Υποθεματική
ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ - ΕΥ ΖΗΝ	(Υγεία: Ψυχική και Συναισθηματική Υγεία - Πρόληψη)
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	12 ^ο Νηπιαγωγείο Χαλκίδας ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΟΦΙΑ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΜΑΡΙΑ ΦΩΤΙΑ
Τίτλος	«Παραμυθένια Μαθήματα Ευ Ζην» (Τα Ζώα Μου Μιλούν για τη Χαρά και τη Φιλία)
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Εισαγωγή – Περιγραφή Προγράμματος Στο πλαίσιο του εργαστηρίου επιδιώκεται η ολιστική ανάπτυξη των παιδιών, καλλιεργώντας δεξιότητες συναισθηματικής, κοινωνικής, γνωστικής και δημιουργικής φύσης. Μέσα από παραμύθια, θεατρικό παιχνίδι, εικαστικές δραστηριότητες, μουσικοκινητικά παιχνίδια και ομαδικές εργασίες, τα παιδιά μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, να συνεργάζονται με σεβασμό και ενσυναίσθηση, να εκφράζονται δημιουργικά και να αναπτύσσουν αυτογνωσία και αυτοεκτίμηση. Παράλληλα, καλλιεργείται η ευαισθησία τους προς τη φύση και τα ζώα, η ικανότητα να αντιμετωπίζουν φόβους και δυσκολίες, αλλά και η χρήση της τεχνολογίας ως εργαλείο έκφρασης και επικοινωνίας. Το εργαστήριο ενισχύει συνολικά την προσωπική ανάπτυξη και την κατανόηση των σχέσεων με τους άλλους, δίνοντας έμφαση στη φιλία, την αλληλεγγύη και τη θετική συναισθηματική ανάπτυξη. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων με κεντρικό άξονα την καλλιέργεια συναισθηματικής νοημοσύνης, ενσυναίσθησης, συνεργασίας και αποδοχής της διαφορετικότητας. Μέσα από παραμύθια, παιχνίδια ρόλων, εικαστικές δημιουργίες, ομαδικές εργασίες και βιωματικές δράσεις, τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να αναγνωρίσουν, να εκφράσουν και να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους, να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση και να βιώσουν τη χαρά της φιλίας και της ομαδικότητας. Παράλληλα, ήρθαν σε επαφή με αξίες όπως, η προσφορά, η συνεργασία και η ενσυναίσθητική κατανόηση του άλλου, μέσα από λογοτεχνικά έργα, θεατρικό παιχνίδι, μουσική και εικαστικές δραστηριότητες. Η κορύφωση του προγράμματος ήρθε μέσα από τη δημιουργία ενός συνεργατικού παραμυθιού με άλλα σχολεία και την παραγωγή ενός βίντεο για τη φιλία, όπου τα παιδιά αποτύπωσαν με λόγο, εικόνα και

δράση όσα έμαθαν για τη συντροφικότητα, τη θετική στάση ζωής και την αξία του “είμαστε μαζί”.

Συναισθηματικές Δεξιότητες

Αναγνωρίζω και κατονομάζω βασικά και σύνθετα συναισθήματα (χαρά, λύπη, φόβο, ζήλια, θυμό, ηρεμία).

Εκφράζω τα συναισθήματά μου με λόγια, εικόνα, μουσική ή κίνηση.

Διαχειρίζομαι συναισθήματα όπως φόβο, ζήλια ή θυμό με υγιή τρόπους.

Αναπτύσσω αυτογνωσία και αυτοεκτίμηση.

Κοινωνικές / Συνεργατικές Δεξιότητες

Συνεργάζομαι με άλλα παιδιά σε ομαδικές δραστηριότητες.

Ακούμε, σεβόμαστε και αποδεχόμαστε τις ιδέες των άλλων.

Καλλιεργώ φιλία, αλληλεγγύη και ενσυναίσθηση.

Λύνω συγκρούσεις με λόγια και σεβασμό προς τον άλλο.

Αναλαμβάνω ευθύνη μέσα στην ομάδα (κανόνες, ρόλοι, καθήκοντα).

Γνωστικές / Γλωσσικές Δεξιότητες

Κατανοώ αφηγήσεις παραμυθιών και τις αναδιηγούμαι με δικά μου λόγια.

Συνδέω ιστορίες και εμπειρίες με τη ζωή μου και τα συναισθήματά μου.

Καλλιτεχνικές Δεξιότητες

Εκφράζομαι δημιουργικά με ζωγραφική, κολάζ, μάσκες, θεατρικό παιχνίδι και μουσική.

Συμμετέχω σε ομαδικά καλλιτεχνικά έργα, συνθέτοντας κοινό αποτέλεσμα.

Χρησιμοποιώ φαντασία για να δημιουργώ ιστορίες, ήρωες και σκηνικά.

Ψηφιακές / Τεχνολογικές Δεξιότητες

Συνεργάζομαι στη δημιουργία ψηφιακού παραμυθιού με άλλα σχολεία.

Παράγω ψηφιακό υλικό (βίντεο, εικόνες, ζωγραφιές) που εκφράζει ιδέες και συναισθήματα.

Χρησιμοποιώ τεχνολογία ως εργαλείο έκφρασης και επικοινωνίας.

Δεξιότητες Προσωπικής Ανάπτυξης

Εξοικειώνομαι με πρακτικές αυτοφροντίδας και διαχείρισης φόβου.

Μαθαίνω να παρατηρώ, να φροντίζω και να σέβομαι τη φύση και τα ζώα.

Αναπτύσσω θετική στάση απέναντι στον εαυτό μου και τους άλλους.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
1^η δραστηριότητα «Το Ζωάκι που Αγαπώ» Μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας τα παιδιά αναμένεται: Να αναγνωρίζουν τη σημασία της φροντίδας και του σεβασμού προς τα ζώα. Να γνωρίζουν βασικά δικαιώματα των ζώων (προστασία, τροφή, υγεία, αγάπη). Να περιγράφουν εμπειρίες και συναισθήματα που σχετίζονται με τα κατοικίδια και τα ζώα γενικότερα. Να αναπτύξουν στάσεις ενσυναίσθησης, ευθύνης και φιλίας απέναντι στα ζώα. Να χαίρονται μέσα από την ατομική δημιουργία και την ομαδική παρουσίαση.	Ας γνωριστούμε -ποιοι είμαστε; Αξιολόγηση 1ης Δραστηριότητας Η πρώτη δραστηριότητα κύλησε ομαλά και πέτυχε τους βασικούς της στόχους. Τα παιδιά συμμετείχαν με ενθουσιασμό στη συζήτηση για τα ζώα, έδειξαν ενδιαφέρον να μοιραστούν προσωπικές εμπειρίες και κατανόησαν σε γενικές γραμμές τη σημασία της φροντίδας και του σεβασμού απέναντί τους. Στην εικαστική δημιουργία συνεργάστηκαν, πειραματίστηκαν με τα υλικά και ολοκλήρωσαν τις μάσκες με χαρά και φαντασία. Η συλλογική αφίσα με τίτλο «Το ζωάκι που αγαπώ» αποτέλεσε μια όμορφη ομαδική σύνθεση που ενίσχυσε το αίσθημα	Δραστηριότητα 1: «Το Ζωάκι που Αγαπώ» Αφορμή: Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων Περιγραφή: Η δραστηριότητα ξεκίνησε με συζήτηση στην ολομέλεια, όπου τα παιδιά μίλησαν για τα ζώα, μοιράστηκαν εμπειρίες για το αν έχουν κατοικίδια στο σπίτι, πώς τα φροντίζουν και πώς δείχνουν την αγάπη τους. Στη συνέχεια έγινε αναφορά στα βασικά δικαιώματα των ζώων (προστασία, φροντίδα, σεβασμός). Ακολούθησε εικαστική δημιουργία

Να αισθανθούν ότι η προσωπική τους συμβολή (μάσκα) αποτελεί σημαντικό μέρος της κοινής δουλειάς (κολλάζ). Να εξασκηθούν στη χρήση πινέλου και νερομπογιάς, καλλιεργώντας λεπτή κινητικότητα. Να αποτυπώσουν εικαστικά την προτίμηση/αγάπη τους για ένα ζώο. Να συνεργαστούν για τη δημιουργία μιας συλλογικής αφίσας («Το ζώακι που αγαπώ»).	συμμετοχής και κοινής προσπάθειας. Γενικά, τα παιδιά ανταποκρίθηκαν θετικά, εκδήλωσαν συναισθήματα χαράς και υπερηφάνειας για το έργο τους και καλλιέργησαν στάσεις φιλοζωίας και συνεργασίας	κάθε παιδί διάλεξε το αγαπημένο του ζώο και το αποτύπωσε φτιάχνοντας μια μάσκα με νερομπογιές και πινέλο πάνω σε πατρόν. Όλες οι μάσκες κολλήθηκαν σε δύο μεγάλα χαρτόνια κανσόν, σχηματίζοντας μια «πινακοθήκη» με τίτλο «ΤΟ ΖΩΑΚΙ ΠΟΥ ΑΓΑΠΩ». Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με παρατήρηση και παρουσίαση των έργων, ενισχύοντας τη χαρά της δημιουργίας και την έκφραση συναισθημάτων μέσω της τέχνης.
--	---	--

Στόχοι στην 2^η δραστηριότητα

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας τα παιδιά αναμένεται:

Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν βασικά χαρακτηριστικά διαφορετικών ζώων.

Να κατανοούν έννοιες σχετικές με τα συναισθήματα, τη φιλία και τη διαφορετικότητα μέσα από τη συμπεριφορά των ζώων.

Να συνδέουν τα χαρακτηριστικά των ζώων με στοιχεία του εαυτού τους (π.χ. «είμαι γρήγορος σαν λαγός», «είμαι ήρεμος σαν χελώνα»).

Να ενισχύσουν την αυτογνωσία και την ικανότητα αυτοπαρουσίασης μέσα από δημιουργικό παιχνίδι.

Να εκφράσουν συναισθήματα και ιδέες με λόγο, κίνηση και μίμηση.

Να αναπτύξουν στάσεις συνεργασίας, σεβασμού και

Αξιολόγηση 2^{ης} δραστηριότητας

Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε με επιτυχία και τα παιδιά συμμετείχαν με ενθουσιασμό. Ανταποκρίθηκαν θετικά στο θεατρικό παιχνίδι, συνεργάστηκαν αρμονικά στις ομάδες και παρουσίασαν με φαντασία τα ζώα τους. Έδειξαν χαρά, ενδιαφέρον και αυτοπεποίθηση τόσο κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων όσο και στην εικαστική αποτύπωση του ζώου τους.

Γενικά, η δραστηριότητα συνέβαλε στην ενίσχυση της συνεργασίας, της έκφρασης συναισθημάτων και της δημιουργικότητας των παιδιών.

2^η δραστηριότητα «Τα ζωάκια ζωντανεύουν»

Υλικά:

Καρτέλες με διάφορα ζώα Χώρος για κίνηση και θεατρικό

παιχνίδι. **Βήματα: Διαλέγω ένα Ζωάκι:**

Κάθε παιδί

διαλέγει ένα ζωάκι και λέει γιατί το διάλεξε

Σχηματισμός Ομάδων: Τα παιδιά που

διάλεξαν το ίδιο

ζωάκι συγκεντρώνονται σε ομάδα. Κάθε ομάδα συζητά

για τα χαρακτηριστικά του ζώου της και σκέφτεται

πώς θα τα «παίξει» σε ένα μικρό θεατρικό παιχνίδι.

ενσυναίσθησης απέναντι στα μέλη της ομάδας. Να νιώσουν χαρά και αποδοχή παρουσιάζοντας τον εαυτό τους μέσα από το ρόλο του ζώου. Να χρησιμοποιούν το σώμα, τη φωνή και την κίνηση για να αποδώσουν ρόλους και συναισθήματα. Να ζωγραφίσουν και να ονομάσουν το ζώο της ομάδας τους, ενισχύοντας τον οπτικοκινητικό συντονισμό και τη γραφοκινητική δεξιότητα. Να συμμετέχουν ενεργά σε θεατρικό παιχνίδι, αναπτύσσοντας φαντασία, έκφραση και αυτοπεποίθηση		Απλό Θεατρικό Παιχνίδι: Κάθε ομάδα παρουσιάζει μια σύντομη σκηνή ή δραστηριότητα που δείχνει τα χαρακτηριστικά του ζώου της. Μετά από κάθε παρουσίαση, τα παιδιά σχολιάζουν τι τους άρεσε, τι ένιωσαν και τι τους έμαθε η κάθε ομάδα. Κατόπιν κάθε παιδί ζωγράφισε το ζώακι της ομάδας του, έγραψε το όνομα του ζώου όπως μπορούσε και παρουσίασε τον εαυτό του στην ομάδα αναφέροντας κάποια χαρακτηριστικά του ζώου που επέλεξε και που πιστεύει πως τον αντιπροσωπεύουν ή τα θαυμάζει. » ΛΙΩΝΤΑΡΙ Είμαι δυνατός και θαρραλέος
---	--	--

3^η δραστηριότητα -στόχοι

Να κατανοήσουν τη σημασία των κανόνων συνεργασίας και της ομαδικής λειτουργίας.

Να αναγνωρίσουν τη σύνδεση ανάμεσα στη

Αξιολόγηση 3ης Δραστηριότητας

Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε με επιτυχία

- Κουνέλι: «Η χαρούμενη και παιχνιδιάρικη διάθεσή μου κάνει τους γύρω μου να χαμογελούν..»
- Ελέφαντας: «Είμαι σοφός και φροντίζω. Οι φίλοι μου νιώθουν ασφάλεια μαζί μου.»
- Αρκούδα: «Η δύναμη και η ζεστασιά μου προστατεύουν τους άλλους. Μπορώ να προσφέρω βοήθεια με αγάπη.»

«προσέχω τα πάντα.
μου αρέσει να εξερευνώ
και να μαθαίνω νέα πράγματα.»

σκίουρος

χελώνα

«Προχωρώ με υπομονή.
Η προσεκτική μου σκέψη
με βοηθά να λύνω
προβλήματα.»

Δραστηριότητα 3: «Οι Ομάδες των Ζώων μας»

συμπεριφορά των ζώων και στις ανθρώπινες αξίες (βοήθεια, σεβασμός, υπομονή, φιλία). Να ενισχύσουν τη φωνητική και ρυθμική τους έκφραση μέσα από μουσικοκινητικές δραστηριότητες. Να ενισχύσουν την αίσθηση του «ανήκειν» σε μια ομάδα. Να εκφράσουν συναισθήματα χαράς, υπερηφάνειας και συνεργασίας. Να καλλιεργήσουν στάσεις σεβασμού, επικοινωνίας και συλλογικής προσπάθειας. Να αναπτύξουν υπευθυνότητα και αίσθημα κοινής ταυτότητας μέσα στην ομάδα τους. Να χρησιμοποιούν το σώμα και την κίνηση για έκφραση και συνεργασία. Να συμμετέχουν ενεργά στη μουσικοκινητική δραστηριότητα και στη δημιουργία της αφίσας. Να εξασκηθούν στη γραφή, την αναγνώριση ονόματος και τη συμβολική αναπαράσταση μέσα από ομαδική σύνθεση. Συνολικά: Η δραστηριότητα συνέβαλε στην ομαδική συνοχή, στη θετική επικοινωνία και στην ενίσχυση του συναισθήματος φιλίας και συνεργασίας, προετοιμάζοντας ιδανικά τα	και μεγάλη συμμετοχή από όλα τα παιδιά. Έδειξαν ενθουσιασμό στην επιλογή του ζώου τους και συνεργάστηκαν με χαρά για να σχηματίσουν τις ομάδες. Κατάφεραν να εκφραστούν δημιουργικά μέσα από τη μουσική και τη μίμηση, ενώ συμμετείχαν ενεργά στη διαμόρφωση των κανόνων συνεργασίας. Η δημιουργία της αφίσας και η καθιέρωση των ομάδων ενίσχυσαν το αίσθημα του «ανήκειν» και έθεσαν τις βάσεις για ομαδική εργασία στις επόμενες δραστηριότητες. Τα παιδιά έδειξαν κατανόηση των εννοιών συνεργασία, σεβασμός και φιλία, ενώ η ατμόσφαιρα στην τάξη ήταν χαρούμενη και δημιουργική	Περιγραφή: Τα παιδιά εργάστηκαν ομαδικά με αφορμή τέσσερις εικόνες ζώων (λιοντάρι, ελέφαντας, πουλί, χελώνα). Κάθε παιδί διάλεξε το αγαπημένο του ζώο και τοποθέτησε κάτω από την εικόνα καρτέλα με το όνομά του. Έτσι σχηματίστηκαν τέσσερις ομάδες ζώων. Κάθε ομάδα, με τη συνοδεία κατάλληλης μουσικής, απέδωσε μιμητικά τις κινήσεις και τους ήχους του ζώου της. Μέσα από συζήτηση, τα παιδιά διαμόρφωσαν τον «κανόνα» της ομάδας τους — μια αξία συνεργασίας που εμπνέεται από τη συμπεριφορά του ζώου (βοήθεια, υπομονή, μοίρασμα, σεβασμός). Τα μεγαλύτερα παιδιά ανέλαβαν να γράψουν τον κανόνα της ομάδας, και όλα μαζί τον παρουσίασαν ρυθμικά με παλαμάκια.
--	---	--

παιδιά για την επόμενη
φάση του εργαστηρίου: τα
παραμύθια με ζώα.

ομάδα
χελώνες

ομάδα
λιοντάρια

ομάδα
πουλιών

Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με τη δημιουργία της αφίσας της τάξης, όπου κάθε ομάδα κόλλησε το ζώο της, τα ονόματα των παιδιών και τον κανόνα που δημιούργησε. Στη συνέχεια, τα παιδιά κάθισαν στα αντίστοιχα τραπεζάκια-ομάδες τους, τα οποία θα αποτελούν τις σταθερές ομάδες εργασίας τους

για τις επόμενες δραστηριότητες του
εργαστηρίου.

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΜΑΣ
Παίζουμε, χαϊρόμαστε
βοηθάμε ο ένας τον άλλον
μιλάμε ήρεμα και ακούμε τους άλλους
περιμένουμε τη σειρά μας
μαζί πετάμε ψηλά με ιδέες και χαρά
με το φίλο δίπλα μου γίνονται όλα πιο
εύκολα
με υπομονή φτάνουμε όλοι στον
προορισμό.

Μαθησιακά αποτελέσματα 1^{ης} δραστηριότητας

Με το τέλος του
εργαστηρίου τα παιδιά
αναμένεται να έχουν:

Κατανοήσει το νόημα του
παραμυθιού και την αξία της
φιλίας, της συνεργασίας

Τίτλος..... Τα σκιουράκια και
το μυστικό της φιλίας

1^η δραστηριότητα Αφόρμηση – Αφήγηση.

Ανάγνωση του παραμυθιού «Η Λέλα
και ο Τίκο»..

Συζήτηση – ερωτήσεις κατανόησης
(ποιοι είναι οι

και της ειρηνικής επίλυσης διαφορών.

Συνδέσει το φυσικό στοιχείο (βελανίδι – δέντρο) με τη **συμβολική έννοια της ανάπτυξης και φροντίδας** μιας σχέσης.

Εκφράσει **συναισθήματα χαράς, φιλίας, αγάπης και συγχώρεσης.**

Αναπτύξει **ενσυναίσθηση και ικανότητα συνεργασίας** μέσα από το παιχνίδι και τη συλλογική δημιουργία.

Ενισχύσει τη **θετική επικοινωνία** μέσα στην ομάδα.

Ενεργήσει **βιωματικά** μέσα από το κυνήγι θησαυρού και τη ζωγραφική.

Αναδιηγηθεί το παραμύθι ακολουθώντας τη χρονική σειρά (ανάπτυξη προφορικού λόγου και μνήμης).

Συμμετάσχει σε **ομαδική εικαστική σύνθεση** (το Δέντρο της Φιλίας).

Γενική αξιολόγηση – Αναστοχασμός 1^{ης} δραστηριότητας

Το εργαστήριο **πήγε πολύ καλά.**

Τα παιδιά συμμετείχαν με **ενθουσιασμό και συνεργατικότητα** σε όλες τις δραστηριότητες. Έδειξαν **ενδιαφέρον, φαντασία και θετική διάθεση** να μοιραστούν ιδέες και συναισθήματα. Κατανόησαν **τη σημασία της φιλίας και της συνεργασίας**, ενώ μέσα από το παιχνίδι και την εικαστική δημιουργία **εξέφρασαν αξίες όπως η αγάπη, η αλληλοβοήθεια και η ειρήνη.**

Η ομαδική κατασκευή «Δέντρο της Φιλίας» αποτέλεσε **σύμβολο ενότητας** της ομάδας και ενίσχυσε το θετικό κλίμα στην τάξη.

ήρωες, γιατί μάλωσαν, ποια ήταν η λύση της μαμάς).

Βιωματική προσέγγιση Παρατήρηση αληθινών

βελανιδιών. Συζήτηση για το πώς από ένα μικρό

βελανίδι γεννιέται ένα μεγάλο δέντρο

Αναδιήγηση του παραμυθιού. Τα παιδιά

Αναμενόμενα Αποτελέσματα 2^{ης} δραστηριότητας Ανάπτυξη ενσυναίσθησης και κατανόησης συναισθημάτων (πώς νιώθει ο σκίουρος, τι σημαίνει να νοιάζομαι για τους άλλους). Καλλιέργεια δεξιοτήτων συνεργασίας, αλληλοβοήθειας και ομαδικότητας μέσα από το κοινό έργο. Ενίσχυση της αυτοέκφρασης και της επικοινωνίας μέσω προφορικού λόγου και εικαστικής δημιουργίας. Ανάπτυξη φαντασίας και δημιουργικότητας. Εξάσκηση λεπτής κινητικότητας (κόψιμο, κόλλημα, χρωματισμός με νερομπογιές).	Αξιολόγηση 2^{ης} Δραστηριότητας Τα παιδιά συμμετείχαν με ενθουσιασμό στη συζήτηση, εξέφρασαν με ευχάριστη διάθεση τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους για την ιστορία και συνεργάστηκαν αρμονικά κατά τη δημιουργία του ομαδικού έργου. Έδειξαν ενδιαφέρον, φαντασία και δημιουργικότητα στη ζωγραφική και στη σύνθεση του δάσους με τα σκιουράκια. Κατάφεραν να κατανοήσουν το μήνυμα του παραμυθιού σχετικά με τη φιλία, τη συνεργασία και την αγάπη για τη φύση. Η συνολική συμμετοχή ήταν ενεργητική και χαρούμενη, με θετικό κλίμα μέσα στην ομάδα.	τοποθετούν εικόνες του παραμυθιού σε σωστή σειρά και αναδιηγούνται την ιστορία με δικά τους λόγια. 2^η δραστηριότητα-«Τα βελανίδια της φιλίας» Ζωγραφική από πρότυπο βελανιδιών με κηρομπογιές
---	--	--

Καλλιέργεια αισθητικής και ικανότητας σύνθεσης ομαδικού έργου.

Εμπλουτισμός λεξιλογίου μέσα από την αφήγηση και τη συζήτηση.

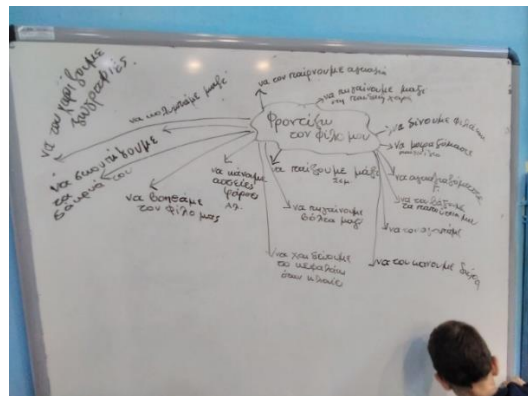
Έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων με λόγο και εικόνα.

Καλλιέργεια προφορικού λόγου μέσα από διάλογο και περιγραφή.

Ευαισθητοποίηση για τη φύση και τα ζώα του δάσους.

Κάθε παιδί λέει πώς μπορεί να φροντίσει τη φίλιά του
(οι ιδέες γράφονται στον πίνακα και πάνω στα βελανίδια

Ομαδικό έργο – Το Δέντρο της Φιλίας

Όλα τα βελανίδια ενώνονται σε μια ομαδική κατασκευή:

«Το Δέντρο της Φιλίας της τάξης μας».

Τα παιδιά

εκφράζουν πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα 3^{ης} δραστηριότητας

Με το τέλος της δραστηριότητας, τα παιδιά αναμένεται να μπορούν να:

Αναγνωρίζουν και εκφράζουν συναισθήματα που απορρέουν από την ιστορία (χαρά, φιλία, καλοσύνη, σεβασμός).

Κατανοούν βασικές αξίες ζωής, όπως η φιλία, η συνεργασία, η προσφορά και ο σεβασμός στη φύση.

Συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομαδικό πλαίσιο για τη δημιουργία ενός κοινού έργου.

Αναπτύσσουν δημιουργικότητα μέσα από τη σύνθεση και κατασκευή εικαστικού έργου (κολλάζ).

Χρησιμοποιούν γραφή και προφορικό λόγο για να αποδώσουν μηνύματα και διδάγματα του παραμυθιού με τρόπο κατανοητό και προσωπικό.

Καλλιεργούν οικολογική συνείδηση και

Αξιολόγηση 3ης δραστηριότητας

Η δραστηριότητα υλοποιήθηκε με ενθουσιασμό και ενεργή συμμετοχή από όλα τα παιδιά. Οι μαθητές συνεργάστηκαν ομαδικά, αντάλλαξαν ιδέες και ανέλαβαν ρόλους με υπευθυνότητα, επιδεικνύοντας πνεύμα συνεργασίας και δημιουργικότητας. Το τελικό κολλάζ αποτύπωσε με επιτυχία τα μηνύματα του παραμυθιού, δείχνοντας ότι τα παιδιά κατανόησαν και εσωτερίκευσαν τις αξίες που μεταδόθηκαν (φιλία, καλοσύνη, μοίρασμα, σεβασμός στη φύση). Η δραστηριότητα κρίνεται εξαιρετικά επιτυχημένη, καθώς συνέβαλε στην ανάπτυξη κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων και ενίσχυσε τη συνεργατική μάθηση μέσα από το παιχνίδι και τη δημιουργία.

3^η δραστηριότητα – παραμύθι «ένas σκίουρος μια μέρα»,

της Γιολάντα Τσορώνη Γεωργιάδου . Αρχικά, διαβάστηκε το παραμύθι «Ένας σκίουρος μια μέρα...», μια τρυφερή ιστορία που μιλά για τη φιλία, τη χαρά της προσφοράς και τη σημασία του να μοιράζεσαι.

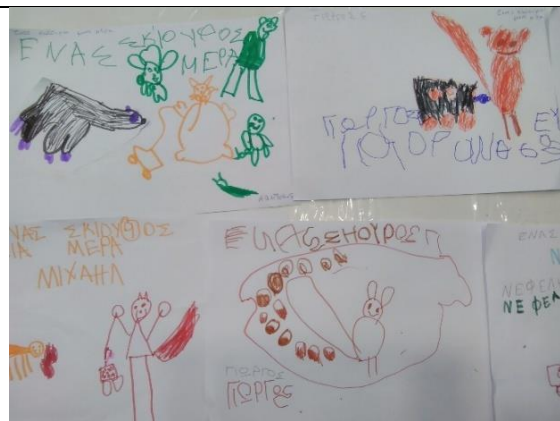
Ακολούθησε συζήτηση στην ολομέλεια, όπου τα παιδιά εξέφρασαν **τι τους άρεσε περισσότερο** και **πώς ένιωσαν** με την ιστορία.

Στη συνέχεια: **Ζωγράφισαν** ό,τι τους άγγιξε περισσότερο από το παραμύθι

αναγνωρίζουν τη σημασία
κάθε πλάσματος στη φύση.

Χρωμάτισαν με νερομπογιές φωτοτυπημένα
σκίουρακια

Έκοψαν τα σκίουρακια και δημιούργησαν το δικό τους δάσος, χρησιμοποιώντας χαρτόνια για τα δέντρα και χοντρό χαρτόνι ως βάση. Με αυτόν τον τρόπο, συνέθεσαν ένα ομαδικό έργο που απεικονίζει το δάσος και τους μικρούς ήρωες της ιστορίας. Τα παιδιά έγραψαν κατά ομάδες στο ομαδικό τους έργο όπως μπορούσαν τα παρακάτω μηνύματα του παραμυθιού.

Διδακτικά Μηνύματα / Διδάγματα του Παραμυθιού. Η φιλία και η προσφορά

φέρνουν χαρά

Η ευγένεια και η καλοσύνη κάνουν τον κόσμο

πιο όμορφο. Το μοίρασμα είναι δύναμη

Κάθε πλάσμα στη φύση έχει τη δική του αξία

εκφράζουμε συναισθήματα και σεβόμαστε

τους άλλους

.Δημιουργία κολλάζ «το δάσος με τα

σκιουράκια»

		 Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με συζήτηση για τη φιλία, τη συνεργασία και την αγάπη για τη φύση.
Δεξιότητες Στοχεύσης 1^{ης} δραστηριότητας Παραμύθι «Το λαίμαργο αρκουδάκι» Κατανόηση και αναδιήγηση της ιστορίας με σωστή χρονική σειρά. Αντιστοίχιση γεγονότων με εικόνες και παρατήρηση αιτίου–αποτελέσματος. Σύνδεση ιστορίας με προσωπικές εμπειρίες (π.χ. πότε τρώνε ή φροντίζουν οι ίδιοι φίλους). Ενίσχυση προφορικού λόγου μέσω περιγραφής και συζήτησης. Ανάπτυξη λεξιλογίου γύρω από συναισθήματα (χαρά,	Τίτλος..... τα αρκουδάκια μας διδάσκουν Αξιολόγηση 1^{ης} δραστηριότητας Η δραστηριότητα υλοποιήθηκε με ενθουσιασμό και ενεργή συμμετοχή από όλα τα παιδιά. Μέσα από την αναδιήγηση, την αντιστοίχιση εικόνων, τη ζωγραφική και τη μουσικοκινητική δραστηριότητα, τα παιδιά αναγνώρισαν και εξέφρασαν συναισθήματα, ανέπτυξαν ενσυναίσθηση, αυτογνωσία και αυτοέλεγχο, και κατανόησαν τη σημασία του μέτρου, της φροντίδας και της συνεργασίας. Παράλληλα,	1η δραστηριότητα παραμύθι “το λαίμαργο αρκουδάκι”. Αφού διαβάσαμε το παραμύθι, τα παιδιά συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατανόησης, έκφρασης συναισθημάτων και αυτογνωσίας. Αρχικά, πραγματοποιήθηκε αναδιήγηση της ιστορίας με τη βοήθεια εικόνων–καρτελών, τις οποίες τα παιδιά τοποθέτησαν στη σωστή

λύπη, θυμός) και πράξεις φροντίδας.

Ανάπτυξη γραφής μέσα από λέξεις όπως «χαρά» και «λύπη».

Αναγνώριση και έκφραση συναισθημάτων του ήρωα και των ίδιων των παιδιών.

Ενσυναίσθηση και σεβασμός προς τους άλλους.

Αυτογνωσία και αυτοέλεγχος (π.χ. αναγνώριση λαίμαργίας, μέτρο στην κατανάλωση).

Καλλιέργεια συνεργασίας και φροντίδας φίλων.

Ζωγραφική και χειροτεχνία για έκφραση

συναισθημάτων και αναπαράσταση ηρώων.

Συντονισμός χεριού–ματιού κατά την τοποθέτηση καρτελών και δημιουργία έργου.

Μουσικοκινητική δραστηριότητα:

συντονισμός σώματος και ρυθμού, μίμηση κινήσεων και διαχείριση σώματος με τη μουσική.

ενισχύθηκε ο **κινητικός συντονισμός και η δημιουργική έκφραση**. Η δραστηριότητα θεωρείται **πολύ επιτυχημένη**, καθώς συνδύασε μάθηση, έκφραση και ψυχαγωγία σε ένα ευχάριστο και συμμετοχικό περιβάλλον.

χρονική σειρά,

περιγράφοντας με δικά τους λόγια

τι συνέβαλε

σε κάθε σκηνή.

Στη συνέχεια, τα παιδιά **ανέλυσαν τα**

συναισθήματα του ήρωα παρατηρώντας

τις εικόνες και αντιστοιχίζοντάς τις

με καρτέλες συναισθημάτων.

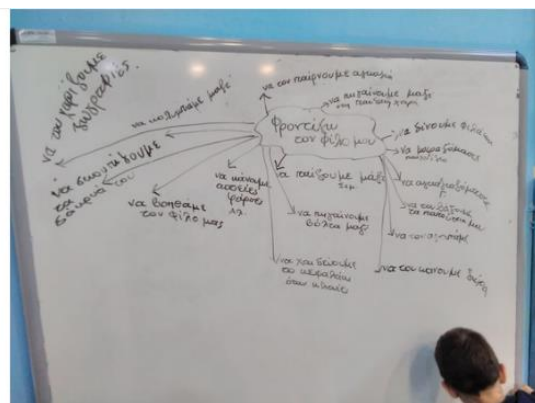

Ακολούθησε συζήτηση για το πώς

φροντίζουν

οι ίδιοι τους φίλους τους, και οι ιδέες τους
καταγράφηκαν σε πίνακα.

Έπειτα, κάθε παιδί ζωγράφισε τον ήρωα

με δύο βασικά συναισθήματα (χαρά–λύπη),

έγραψε τις λέξεις

όπως μπορούσε και σημείωσε στο χαρτί του

πότε τα ίδια νιώθουν χαρά και λύπη,

με τη βοήθεια της νηπιαγωγού

όπου χρειάστηκε.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε
μουσικοκινητική

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα 2^{ης} δραστηριότητας Κατανόηση βασικών γεγονότων και ηρώων της ιστορίας. Ανάπτυξη προφορικού λόγου και έκφραση προσωπικών εμπειριών. Κοινωνικοσυναισθηματικά Αναγνώριση και έκφραση συναισθημάτων (χαρά, θυμός, λύπη). Ανάπτυξη αυτογνωσίας: αναγνώριση των	Αξιολόγηση 2^{ης} δραστηριότητας Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με ενθουσιασμό και ενεργή συμμετοχή από όλα τα παιδιά. Τα παιδιά μοιράστηκαν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, αναγνώρισαν τις δικές τους ικανότητες και έμαθαν ότι ο καθένας είναι μοναδικός. Η δημιουργία του θερμομέτρου συναισθημάτων και τα μπαλόνια βοήθησαν στην αναγνώριση και εκτόνωση του θυμού με διασκεδαστικό τρόπο. Η δραστηριότητα θεωρήθηκε επιτυχημένη, καθώς συνδύασε μάθηση, αυτογνωσία, συναισθηματική έκφραση και συνεργασία μέσα	δραστηριότητα: όσο έπαιξε η μουσική, τα παιδιά μιμήθηκαν τον Μπένυ τρώγοντας «και όταν η μουσική σταματούσε, έπιαναν την κοιλίτσα τους, ενισχύοντας το συντονισμό σώματος και ήχου με διασκεδαστικό τρόπο. μουσική και...τρώμε η μουσική σταματά και πιάσομε την κοιλίτσα μας 2^η δραστηριότητα: Παραμύθι: «μην κάνεις ότι κάνω», της Καίτης Μιχαλοπούλου Μετά την ανάγνωση του παραμυθιού «Μην κάνεις ό,τι κάνω», τα παιδιά συμμετείχαν σε δραστηριότητες συζήτησης, αυτογνωσίας και έκφρασης συναισθημάτων. Αρχικά, μοιράστηκαν σκέψεις και συναισθήματα σχετικά με τον Μπόμπο, αναφέροντας τι δυσκολεύτηκε να κάνει και πώς ένωσε σε κάθε σκηνή της ιστορίας. Στη συνέχεια, κάθε παιδί άνεφερε πράγματα που κάνει καλά και είναι περήφανο για τον εαυτό του,
--	---	---

προσωπικών δυνατών σημείων.

Ενίσχυση ενσυναίσθησης
και σεβασμού προς τους
άλλους.

Κατανόηση ότι δεν
χρειάζεται να μιμούμαστε
πάντα τους άλλους.

Οπτικοποίηση
συναισθημάτων μέσω
θερμομέτρου και
μπαλονιών.

Κινητική έκφραση για
εκτόνωση και διαχείριση
θυμού.

Κατανόηση και έκφραση
θετικών συναισθημάτων για
τον εαυτό.

Ανάπτυξη αυτοεκτίμησης
και αυτογνωσίας.

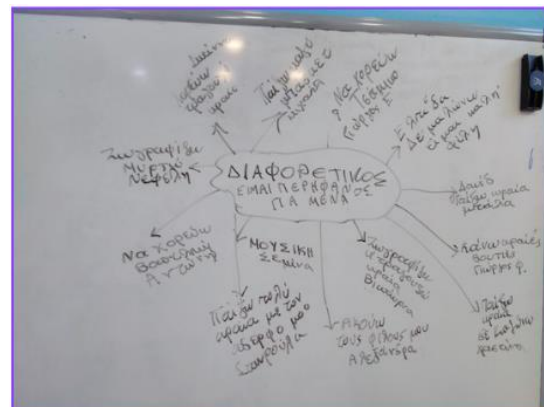
Ενίσχυση σεβασμού και
ενσυναίσθησης προς τους
άλλους.

Χρήση χαρτιού και κόλλας
για δημιουργικότητα και
οπτικοποίηση.

Συνδυασμός λέξης και
εικόνας για ενίσχυση της
οπτικής μνήμης και
έκφρασης

σε ευχάριστο και συμμετοχικό κλίμα.

τα οποία καταγράφηκαν σε **πίνακα ομάδας**.

Στη συνέχεια, τα παιδιά δημιούργησαν

ένα θερμόμετρο συναισθημάτων και

συμμετείχαν σε δραστηριότητα εκτόνωσης
του

θυμού με φουσκώματα μπαλονιών, ενώ

παράλληλα συζητήθηκαν στρατηγικές

διαχείρισης συναισθημάτων.

Συμπλήρωσαν φύλλο αξιολόγησης

θερμόμετρο

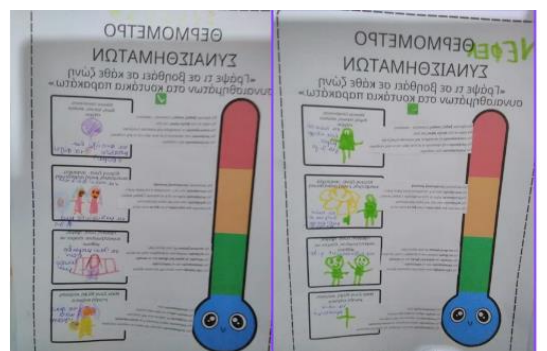
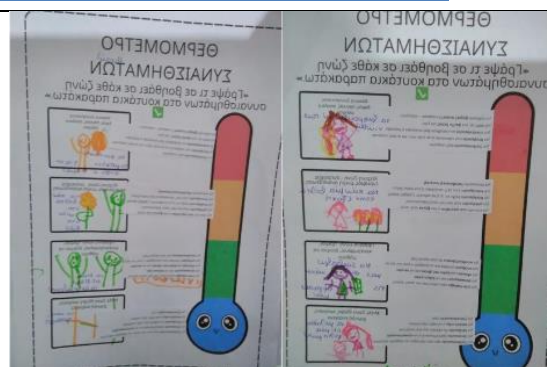
συναισθημάτων ζωγράφισε

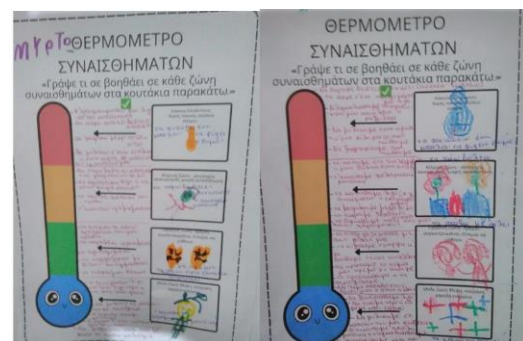
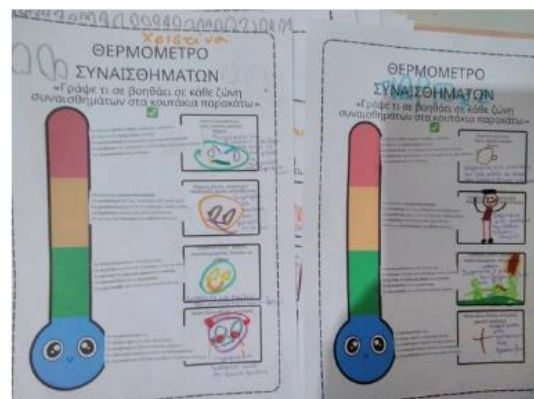
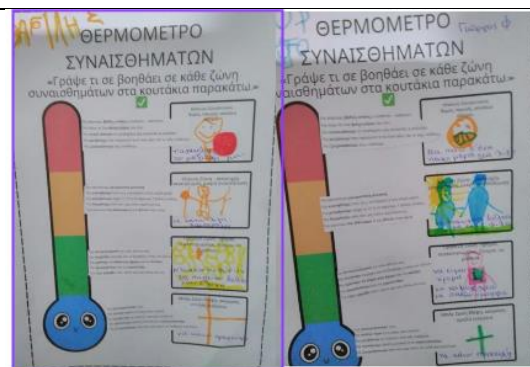
και πες τι σε

βοηθάει

σε κάθε ζώνη συναισθημάτων

Συνεχίσαμε με μία δραστηριότητα
αυτογνωσίας και θετικής αυτοαντίληψης.
Τα παιδιά Κόλλησαν χαρτάκια
γλασσέ σε κολλάζ και η νηπιαγωγός πάνω
σε κάθε χαρτάκι έγραφε τη φράση που κάθε
παιδί
είπε για τον εαυτό του, ξεκινώντας με
«Είμαι περήφανος γιατί...».

Στόχοι 3^{ης} δραστηριότητας

Να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν τρόπους με τους οποίους μπορούν να ηρεμούν όταν θυμώνουν.

Να ταυτιστούν με τον ήρωα της ιστορίας και να αναγνωρίσουν δικά τους συναισθήματα.

Να εκφράσουν σκέψεις και συναισθήματα που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια της παράστασης.

Να ενισχύσουν την αυτοεκτίμηση και την πίστη στις δυνάμεις τους.

Να απολαύσουν την αισθητική εμπειρία του κουκλοθεάτρου και της ζωντανής μουσικής, αναπτύσσοντας την πολιτιστική τους καλλιέργεια.

Αξιολόγηση 3^{ης} δραστηριότητας

Η δραστηριότητα εξελίχθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία. Τα παιδιά παρακολούθησαν με ενθουσιασμό την παράσταση, συμμετείχαν ενεργά στα διαδραστικά μέρη και έδειξαν έντονο ενδιαφέρον για την ιστορία του μικρού αρκούδου. Μέσα από το παιχνίδι και τη μουσική, εξέφρασαν τα συναισθήματά τους και κατανόησαν ότι ο φόβος μπορεί να ξεπεραστεί με θάρρος και εμπιστοσύνη στον εαυτό. Η εμπειρία συνέβαλε ουσιαστικά στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, της συναισθηματικής ανάπτυξης και της ομαδικότητας των νηπίων. Έμαθαν τρόπους διαχείρισης του θυμού.

3^η δραστηριότητα-Παρακολούθηση.

Διαδραστικής παράστασης κουκλοθεάτρου με ηθοποιούς ζωντανή μουσική

και θεατρικό παιχνίδι, με τίτλο:

«Ο θυμός του μικρού αρκούδου».

Κύριο θέμα η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης

Μετά τη παράσταση συζήτησαν για το

συναίσθημα

**του θυμού και πώς μπορούμε να το
εκφράζουμε**

χωρίς να πληγώνουμε τους άλλους.

**Στη συνέχεια, σε φύλλο εργασίας
σχεδίασαν**

**αποτύπωμα της παλάμης τους και
τους 5 τρόπους**

διαχείρισης αρνητικών συναισθημάτων.

1.Θυμάμαι ότι δεν είναι σωστό να κάνω

**Κακό στους άλλους.2. Παίρνω 3 βαθιές
ανάσες**

και μετρώ αργά ως το 10. 3.Λέω πως νιώθω

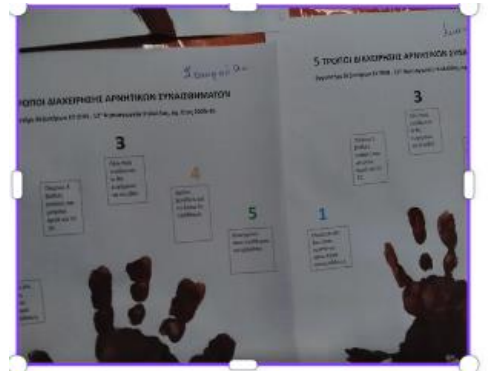

και τι θα ευχόμουν να συμβεί ,

4.Ζητάω βοήθεια

για να λύσω το πρόβλημα και 5.Δίνω χρόνο

στον εαυτό μου να ηρεμήσει .

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα δραστηριοτήτων του 4^{ου} εργαστηρίου

Μετά την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων, τα παιδιά αναμένεται να μπορούν:

Συναισθηματική κατανόηση και έκφραση

Να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν συναισθήματα όπως η αγάπη, η εμπιστοσύνη, το κουράγιο, η χαρά και η φιλία.

Τίτλος..... : «Φίλοι με καρδιά και κουράγιο»

Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων

1η δραστηριότητα – Ανάγνωση παραμυθιού & ομαδική δημιουργία κολάζ

Στόχοι: Ανάγνωση, κατανόηση ιστορίας, συναισθήματα, συνεργασία.

Παραμύθι του Δημητρίου Σταμέλου

«Ο ήρωας και το μουλάρι του»(με αφορμή Την εθνική γιορτή της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940).

Πορεία: Ανάγνωση του παραμυθιού για τον ήρωα και το μουλάρι του. **Συζήτηση:**

Πώς ένιωθε ο στρατιώτης;

Πώς βοήθησε το μουλάρι; Τι σημαίνει «φιλία»;

Λεξιλόγιο και έκφραση συναισθημάτων (αγάπη,

εμπιστοσύνη, κουράγιο). Τα παιδιά ζωγραφίζουν

ομαδικά σκηνές με στρατιώτες και μουλάρια,

και κολλούν φωτογραφίες από τον πόλεμο

Να εκφράζουν προσωπικά συναισθήματα σχετικά με τους φίλους και τις σχέσεις τους. Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων Να κατανοούν τη σημασία της φιλίας και της αλληλεγγύης μέσα από παραδείγματα (στρατιώτες και μουλάρια). Να συνεργάζονται ομαδικά δημιουργώντας κοινό έργο με κολάζ και ζωγραφική. Ιστορική και πολιτισμική κατανόηση Να γνωρίζουν βασικά στοιχεία της ιστορίας του 1940 και της Εθνικής Επετείου της 28ης Οκτωβρίου. Να εκτιμούν τον ρόλο των «αφανών ηρώων» όπως τα ζώα στον πόλεμο. Κριτική σκέψη και φαντασία Να αναπτύσσουν υποθετικές σκέψεις («Αν ήμουν εκεί, θα ένιωθα...») και να ερμηνεύουν εικόνες και καταστάσεις. Να δημιουργούν προσωπικούς τίτλους, σύμβολα φιλίας και σκέψεις πάνω σε συγκεκριμένες εικόνες. Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργικότητα Να χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές (ζωγραφική, κολάζ, μικτή τεχνική) για να	Αξιολόγηση: Πολύ επιτυχημένη, καθώς τα παιδιά: Ενθαρρύνθηκαν να εκφράσουν συναισθήματα. Ανέπτυξαν δεξιότητες συνεργασίας. Χρησιμοποίησαν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα μέσω του κολάζ	(μουλάρια, στρατιώτες) για να δημιουργήσουν ομαδικό έργο με μικτή τεχνική – κολάζ. Υλικά: παραμύθι, εικόνες από την εποχή, καρτέλες συναισθημάτων, χαρτί του μέτρου, τέμπερες, φωτογραφίες, ψαλίδι, κόλλα, πινέλα.
--	---	---

εκφράσουν ιστορίες και συναισθήματα.

Να συνδυάζουν εικόνες και λέξεις για την αφήγηση και την παρουσίαση ιδεών.

**2η δραστηριότητα
αξιολόγηση – Φύλλο
εργασίας “Οι αφανείς ήρωες
του 1940”**

Στόχοι: Προσωπική έκφραση,
ιστορική κατανόηση, ανάπτυξη
ενσυναίσθησης.

Αξιολόγηση: Εξαιρετική,
επειδή: Ενίσχυσε την κριτική
σκέψη και την παρατήρηση.

Προώθησε τη φαντασία και
την προσωπική δημιουργία
(τίτλος εικόνας, σκέψεις
στρατιώτη/ζώου, σύμβολο
φιλίας).

**2η δραστηριότητα: Συζήτηση και έκφραση
συναισθημάτων στην ολομέλεια –**

Ατομικά φύλλα

Εργασίας• «Οι αφανείς ήρωες του 1940 –

Τα μουλάρια»

Τα παιδιά συμπληρώνουν φύλλο εργασίας
το οποίο κατόπιν το

παρουσιάζουν στην ομάδα.

Στο φύλλο εργασίας υπάρχει

μια φωτογραφία εποχής με στρατιώτες

και μουλάρια,

διαφορετική για κάθε παιδί.

Το κάθε παιδί καλείται

να απαντήσει σε ερωτήσεις, όπως :

-να δώσει έναν

τίτλο στην εικόνα- να αναρωτηθεί

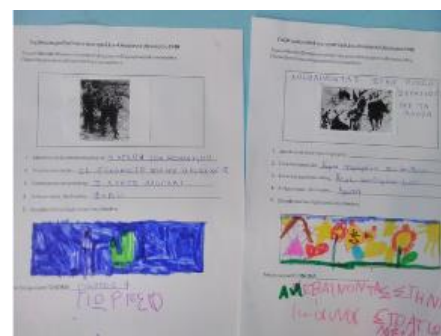
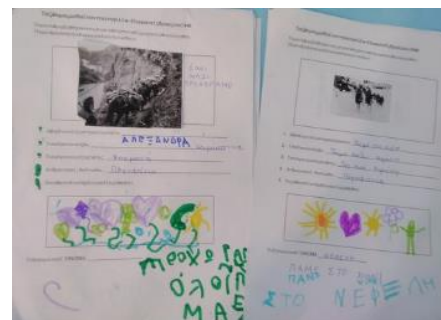
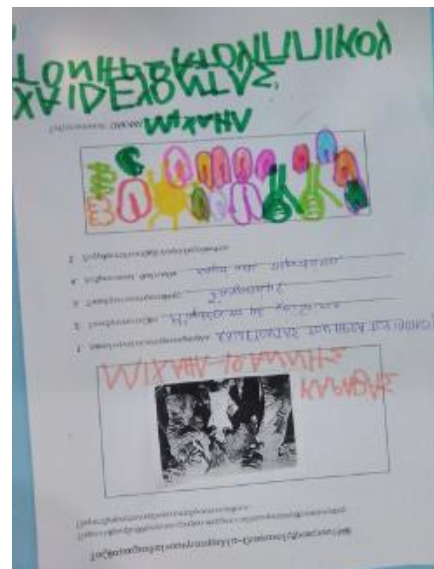
τι σκέφτεται

ο στρατιώτης και τι το ζώο

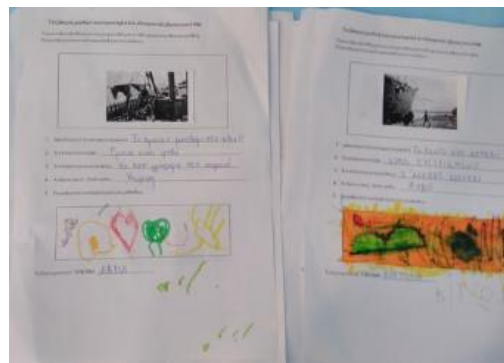
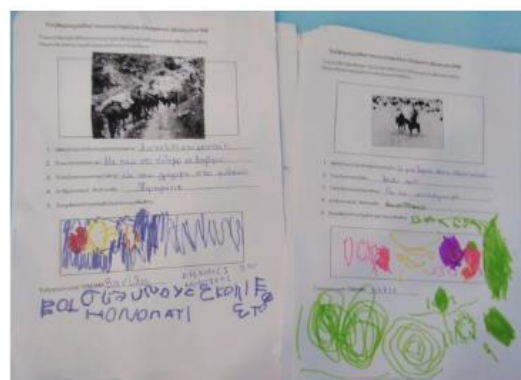
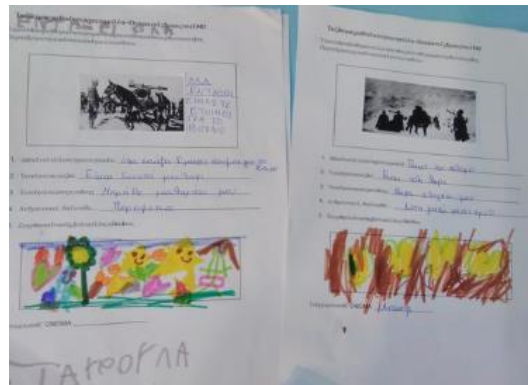
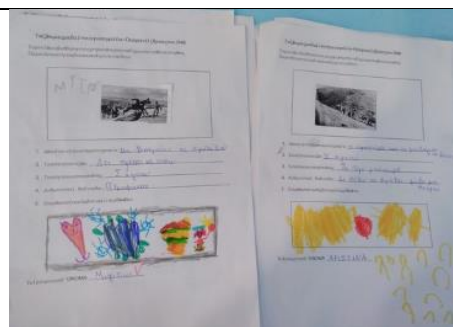
–Αν ήμουν εκεί, θα ένιωθα...–

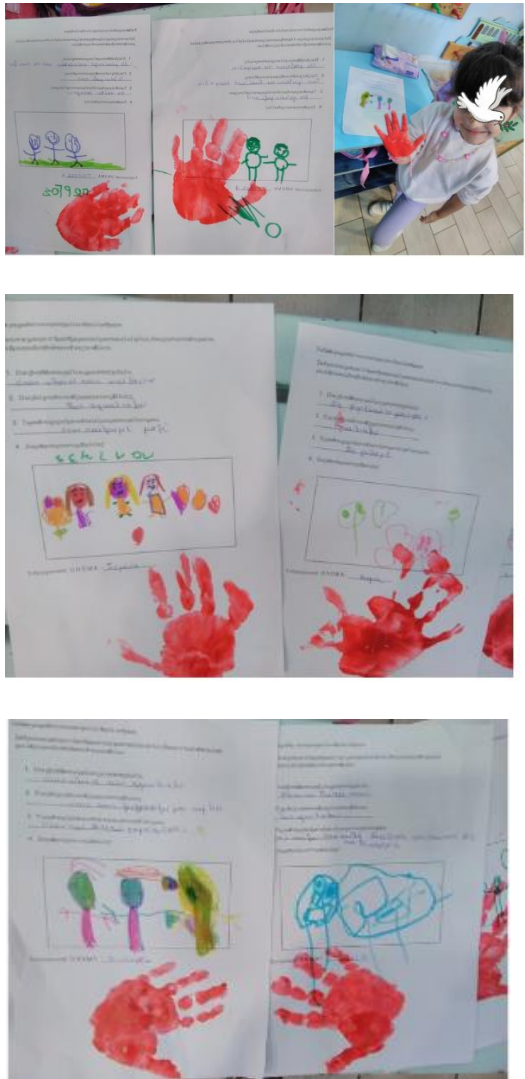

παιδί παρουσίασε την εργασία του στην ολομέλεια.

Στόχοι 3^{ης} δραστηριότητας Σύνδεση με τη σύγχρονη ζωή Να μεταφέρουν τα διδάγματα της συνεργασίας	Αξιολόγηση 3^{ης} δραστηριότητας : Πολύ αποτελεσματική, καθώς:	3^η δραστηριότητα. «Η φιλία σήμερα» Τα παιδιά προβληματίζονται πως μπορούν να είναι καλοί φίλοι σήμερα , όπως οι στρατιώτες και τα μουλάρια
---	---	---

και της φιλίας από τον πόλεμο στη σύγχρονη καθημερινή ζωή (σχολείο, οικογένεια, φίλοι)., κατανόηση φιλίας, συναισθηματική ανάπτυξη	Προκάλεσε στοχασμό για τις σχέσεις με φίλους. Ενίσχυσε την κατανόηση των κοινωνικών δεξιοτήτων και της αλληλοβοήθειας	βοηθούν ο ένας τον άλλον. Σε ατομικό φύλλο εργασίας ζωγραφίζουν : -πως βοηθάω τους φίλους μου στο σχολείο, -πως δείχνω ότι νοιάζομαι για τους άλλους-τι με κάνει χαρούμενο όταν είμαι με τους φίλους μου και να ζωγραφίσουν μια στιγμή φιλίας.
---	---	--

		
Αναμενόμενα Αποτελέσματα 1^{ης} δραστηριότητας Τα παιδιά αναγνωρίζουν και ονομάζουν βασικά	Τίτλος..... τα σκατσοχοιράκια μας διδάσκουν....	1^η δραστηριότητα Διαβάσαμε το παραμύθι της Καίτης Μιχαλοπούλου ΤΖΙΝΑ Η ΣΚΑΤΖΟΧΟΙΡΙΝΑ Ανάγνωση και συζήτηση του παραμυθιού. Αναδιήγηση- βάζω τις εικόνες

συναισθήματα (φόβος, χαρά, περηφάνια, ζήλια, ευγνωμοσύνη).

Εκφράζουν προσωπικά συναισθήματα μέσα από λόγο και δημιουργία.

Κατανοούν ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά που τους κάνουν μοναδικούς και πολύτιμους.

Συνειδητοποιούν ότι ο φόβος είναι φυσιολογικό συναίσθημα και μπορούν να βρουν τρόπους να τον αντιμετωπίσουν.

Ενισχύεται η ενσυναίσθηση και η συνεργασία μεταξύ των παιδιών.

Τα παιδιά μαθαίνουν να ακούν και να σέβονται τις εμπειρίες και τα συναισθήματα των άλλων.

Αντιλαμβάνονται τη σημασία της αποδοχής του εαυτού και των άλλων.

Εξασκούν τη φαντασία και τη λεπτή κινητικότητα μέσα από τη ζωγραφική του σκαντζόχοιρου.

Εμπλουτίζουν το λεξιλόγιο συναισθημάτων και τη συναισθηματική έκφραση.

Αναπτύσσουν τη συλλογιστική “αιτίας-αποτελέσματος” μέσα από τη συμπεριφορά των ηρώων

Γενική Αξιολόγηση 1^{ης} Δραστηριότητας

Η δραστηριότητα εξελίχθηκε **πολύ ομαλά και με μεγάλο ενδιαφέρον από τα παιδιά.** Έδειξαν ενεργή συμμετοχή κατά την ανάγνωση και τον εντοπισμό των συναισθημάτων των ηρώων στο θερμόμετρο. Μοιράστηκαν με ειλικρίνεια **τις δικές τους εμπειρίες φόβου** και συνεργάστηκαν για να βρουν λύσεις («τι μπορούμε να κάνουμε όταν φοβόμαστε»).

Μέσα από τη συζήτηση τα παιδιά:

Εξοικειώνονται με το συναίσθημα του φόβου και μαθαίνουν ότι είναι φυσιολογικό.

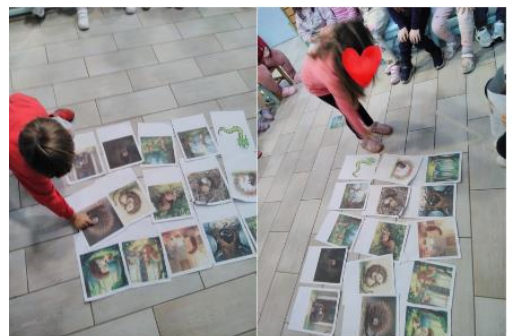
Μαθαίνουν τρόπους διαχείρισης μέσα από λόγο, σκέψη, γνώση και χιούμορ.

Νιώθουν ασφάλεια μέσα στην ομάδα, καθώς καταλαβαίνουν ότι και οι φίλοι τους έχουν παρόμοιους φόβους.

Στη ζωγραφική δραστηριότητα εκφράστηκαν με **δημιουργικότητα και χαρά**, δίνοντας στο έργο τους προσωπικά στοιχεία.

Η ομάδα έδειξε **ενσυναίσθηση, αποδοχή και αυτοπεποίθηση**, επιτυγχάνοντας τους στόχους του εργαστηρίου Ευ Ζην

του παραμυθιού στη σειρά.

Αναγνώριση συναισθημάτων των ηρώων
και
αποτύπωσή τους
στο «θερμόμετρο συναισθημάτων»

Στόχοι 2^{ης} δραστηριότητας
Τα παιδιά να είναι ικανά να:

**Αξιολόγηση 2^{ης}
δραστηριότητας**

2^η δραστηριότητα «Τι φοβάμαι»

-Αναγνωρίζουν τι τους προσφέρει ασφάλεια. -Αναπτύσσουν εμπιστοσύνη στους σημαντικούς ενήλικες γύρω τους. -Χτίζουν δεξιότητες αυτορρύθμισης (π.χ. να παίρνουν ανάσα, να ζητούν αγκαλιά, να εκφράζουν τον φόβο τους). - Νιώθουν ότι έχουν εργαλεία για να διαχειριστούν μια δύσκολη στιγμή	Η δραστηριότητα «Τι φοβάμαι» και «Τι μπορώ να κάνω για να μη φοβάμαι» υλοποιήθηκε με ιδιαίτερα θετικό τρόπο και πέτυχε τους στόχους της. Τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά, εξέφρασαν με ειλικρίνεια τους φόβους τους και, μέσα από τη συζήτηση, οδηγήθηκαν σε βιωματική κατανόηση του συναισθήματος του φόβου και σε αναζήτηση πρακτικών τρόπων διαχείρισής του. Η νηπιαγωγός διευκόλυνε τον διάλογο, ενθάρρυνε την αυτενέργεια και τη συνεργασία, ενώ δημιούργησε ένα κλίμα αποδοχής και ασφάλειας μέσα στην ομάδα. Η δραστηριότητα συνέβαλε στην ενίσχυση της συναισθηματικής ανάπτυξης των νηπίων, στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και στην ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησής τους. Η εικαστική δημιουργία που ακολούθησε έδωσε τη δυνατότητα για έκφραση και αποφόρτιση μέσα από το παιχνίδι και τη φαντασία. Γενική αξιολόγηση: Μια ιδιαίτερα επιτυχημένη, παιδαγωγικά στοχευμένη και συναισθηματικά ουσιαστική δραστηριότητα, που βοήθησε τα παιδιά να αναγνωρίσουν, να αποδεχθούν και να διαχειριστούν τους φόβους τους με δημιουργικό και θετικό τρόπο.	και «Τι μπορώ να κάνω για να μη φοβάμαι» Με αφορμή το παραμύθι της προηγούμενης μέρας Τα παιδιά εξέφρασαν τι τα φοβίζει: «Φοβάμαι το σκοτάδι, τα φαντάσματα, τα φίδια, τη μεγάλη αράχνη, το λιοντάρι, τα τα σκουλήκια, τα τζιτζίκια.» Στη συνέχεια έγινε συζήτηση για το πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τον φόβο μας, με απλές και κατανοητές ιδέες που πρότειναν τα ίδια τα παιδιά και η νηπιαγωγός. Μερικά από όσα ειπώθηκαν: Όταν φοβάμαι το σκοτάδι, μπορώ να ανάψω ένα μικρό φωτάκι, να κρατήσω αγκαλιά το αγαπημένο μου αρκουδάκι ή να φανταστώ
--	--	--

		κάτι όμορφο. Όταν φοβάμαι τα φαντάσματα, θυμάμαι ότι είναι φανταστικά και δεν υπάρχουν στ' αλήθεια· μπορώ μάλιστα να ζωγραφίσω ένα «αστείο φαντασματάκι» για να μη με τρομάζει. Αν φοβάμαι τα φίδια ή την αράχνη, μαθαίνω ότι δεν μας πειράζουν αν δεν τα πειράζουμε και πως αρκεί να κρατάμε απόσταση και να μιλάμε σε έναν μεγάλο. Για το λιοντάρι είπαμε ότι ζει μακριά, στη ζούγκλα, και μπορούμε να το γνωρίσουμε μέσα από βιβλία ή εικόνες, μαθαίνοντας πόσο δυνατά και όμορφα είναι τα ζώα. Όσο για τα σκουλήκια και τα τζιτζίκια, καταλάβαμε ότι είναι μικρά και ακίνδυνα πλάσματα της φύσης, που μπορούμε να τα παρατηρούμε με περιέργεια αντί με φόβο. Μέσα από αυτή τη συζήτηση, τα παιδιά εξοικειώθηκαν με το συναίσθημα του φόβου και κατάλαβαν ότι είναι
--	--	--

φυσιολογικό

να φοβόμαστε κάποιες φορές.

Έμαθαν όμως

και τρόπους να διαχειρίζονται

τον φόβο τους

μέσα από τη σκέψη, τη γνώση, το χιούμορ

και τη συζήτηση. Παράλληλα ένιωσαν

ασφάλεια

και αποδοχή μέσα στην ομάδα, καθώς

διαπίστωσαν

ότι και οι φίλοι τους έχουν παρόμοιους

φόβο .

Ακολούθησε Εικαστική δημιουργία

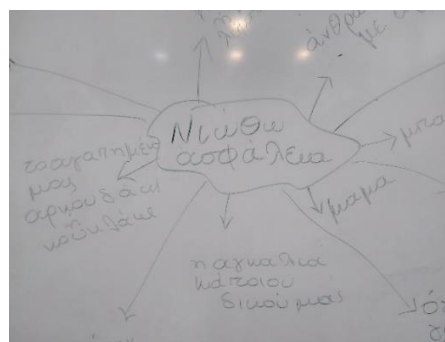
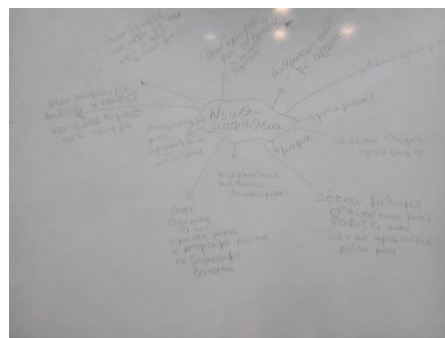
(ζωγραφική σκαντζόχοιρου)

Στόχοι της 3^{ης} δραστηριότητας: Να αναγνωρίσουν τα παιδιά το συναίσθημα του φόβου και να το εκφράσουν λεκτικά. Να κατανοήσουν ότι ο φόβος είναι ένα φυσιολογικό συναίσθημα που βιώνουν όλοι οι άνθρωποι. Να εντοπίσουν τρόπους και καταστάσεις που τους κάνουν να νιώθουν ασφάλεια. Να αναπτύξουν την ικανότητα να διαχειρίζονται τον φόβο τους μέσα από τη συζήτηση, τη σκέψη και τη δημιουργική έκφραση. Να ενισχυθεί η συναισθηματική ασφάλεια και η συνοχή της ομάδας. Να συνδέσουν το συναίσθημα με την καλλιτεχνική δημιουργία και να εκφραστούν εικαστικά.	Αξιολόγηση 3^{ης} δραστηριότητας Η δραστηριότητα υλοποιήθηκε με επιτυχία, καθώς τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά στην αφήγηση, στη συζήτηση και στην καλλιτεχνική δημιουργία. Μέσα από τον διάλογο ανέπτυξαν τη συναισθηματική τους επίγνωση, μοιράστηκαν προσωπικά βιώματα και αναγνώρισαν πηγές ασφάλειας στη ζωή τους. Η εικαστική παρέμβαση πάνω στον πίνακα του Edvard Munch αποτέλεσε δημιουργικό μέσο έκφρασης και αποφόρτισης, δείχνοντας ότι τα παιδιά μπορούν να μετατρέψουν τον φόβο σε αίσθημα ηρεμίας και δύναμης. Συνολικά, η δραστηριότητα συνέβαλε ουσιαστικά στη συναισθηματική αγωγή και στην ενδυνάμωση της αυτοπεποίθησης των νηπίων.	 3^η δραστηριότητα – Αυτοσχέδιο παραμύθι Ο Φόβος του Μικρού Σκαντζόχοιρου. Αφήγηση από την Νηπιαγωγό , το σχολιάσαμε και μοιραστήκαμε συναισθήματα. Ερωτήσεις προς τα παιδιά μετά το παραμύθι: Τι φοβόταν η Φίφη; Πώς κατάφερε να μη φοβάται τόσο; Τι μπορούμε να κάνουμε κι εμείς όταν φοβόμαστε; Ποια πράγματα μάς κάνουν να νιώθουμε ασφάλεια; «Όλοι καμιά φορά φοβόμαστε κάτι. Όμως υπάρχουν πράγματα και άνθρωποι που μας κάνουν να νιώθουμε ασφάλεια. Για σκεφτείτε... πότε νιώθετε ότι είστε και δεν φοβάστε καθόλου; Ποιος ή τι σας βοηθάει;» Τα παιδιά είπαν: Νιώθουμε ασφάλεια όταν είμαστε κοντά στη μαμά, στον μπαμπά ή σε ανθρώπους που μας αγαπούν. Όταν είμαστε στην αγκαλιά κάποιου δικού μας. Όταν κρατάμε το αγαπημένο μας κουκλάκι ή αρκουδάκι. Όταν έχουμε φως το βράδυ ή μια μικρή λάμπα δίπλα μας. Όταν είμαστε στην τάξη με τη κυρία και τους φίλους μας. Όταν τραγουδάμε ή
---	--	--

λέμε μια προσευχή πριν κοιμηθούμε.
Όταν θυμόμαστε ότι δεν είμαστε μόνοι
και μπορούμε πάντα να ζητήσουμε βοήθεια.
Όταν παίρνουμε βαθιές ανάσες
και σκεφτόμαστε
κάτι όμορφο. Όταν μιλάμε για αυτό που μας
φοβίζει
και δεν το κρατάμε μέσα μας.

**Κατόπιν Τα παιδιά ζωγράφισαν τον πίνακα
Του Edvard Munch και στον ίδιο πίνακα
ζωγράφισαν επίσης
ότι τους δίνει ασφάλεια.**

**Στόχοι βελτίωσης 1^{ης}
δραστηριότητας**

**Αναγνώριση και ονομασία
της ζήλιας ως φυσιολογικού
συναίσθηματος.**

**Κατανόηση των
συναίσθημάτων των**

**Τίτλος..... Τίτλος: Η ζήλεια
και.....τα έντομα του
Φθινοπώρου μας διδάσκουν ...**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1^{ης} δραστηριότητας

**1^η δραστηριότητα- Αναγνωρίζω και
διαχειρίζομαι
τη ζήλεια**

Αφήγηση στην παρεούλα ένα αυτοσχέδιο

άλλων και ανάπτυξη ενσυναίσθησης. Διαχείριση της ζήλιας με υγιείς τρόπους: μιλώντας, ζητώντας βοήθεια, μοιράζοντας αντικείμενα ή εμπειρίες. Αυτοέκφραση και δημιουργικότητα μέσα από τη ζωγραφική και τη φαντασία. Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της θετικής επικοινωνίας μέσω της «νεράιδας του δάσους». Να εξασκηθούν στη λεπτή κινητικότητα μέσα από το κόψιμο κύκλων και λωρίδων χαρτιού. Να συντονίσουν την κίνηση ματιού-χεριού κατά τη συναρμολόγηση της αράχνης και του ιστού. Να χειριστούν σωστά υλικά (ψαλίδι, κόλλα	Η δραστηριότητα εξελίχθηκε πολύ θετικά. Τα παιδιά: Αναγνώρισαν τις στιγμές ζήλιας τους και μοιράστηκαν προσωπικές εμπειρίες με ειλικρίνεια. Χρησιμοποίησαν τη ζωγραφική για να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και έμαθαν πρακτικούς τρόπους διαχείρισης της ζήλιας.	παραμύθιού με θέμα τη ζήλια της μικρής αράχνης Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία τα παιδιά μοιράστηκαν δικές τους εμπειρίες και στιγμές που ένιωσαν αυτό το συναίσθημα. Με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού, τα παιδιά κατανόησαν ότι η ζήλια είναι ένα φυσιολογικό συναίσθημα, το οποίο όλοι μπορούμε να νιώσουμε, αλλά χρειάζεται να το αναγνωρίζουμε και να το εκφράζουμε με υγιή τρόπο. Μέσα από παραδείγματα που έδωσαν τα ίδια, διατύπωσαν τρόπους διαχείρισης, όπως: να μιλάμε όταν νιώθουμε ζήλια, να μην το κρατάμε μέσα μας, να ζητάμε βοήθεια από κάποιον ενήλικα (π.χ. τη μαμά, τον μπαμπά, τη νηπιαγωγό), να μοιραζόμαστε τα παιχνίδια ή τις εμπειρίες με τους φίλους μας. Στη συνέχεια, τα παιδιά
---	---	--

ζωγράφισαν μια προσωπική στιγμή
που ένιωσαν
ζήλια και πώς ένιωσαν μετά, όταν
το συζήτησαν ή το μοιράστηκαν.

Κατόπιν τα παιδιά ζωγράρισαν με πολλά
χρώματα

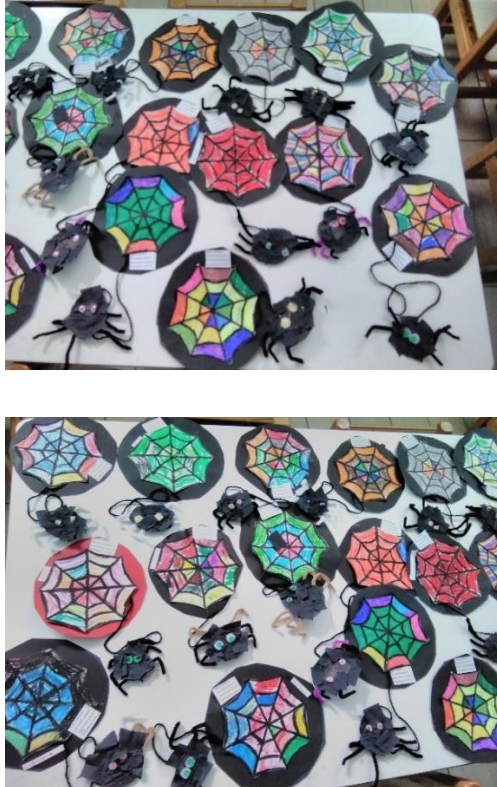
έναν **ιστό αράχνης** από φωτοτυπία,
τον έκοψαν και τον κόλλησαν πάνω σε
μαύρο κυκλικό χαρτόνι.

Έπειτα έκοψαν έναν **μικρότερο κύκλο** για
το σώμα

της αράχνης, κόλλησαν **ματάκια**,
και κατασκεύασαν

πόδια από λωρίδες χαρτονιού.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα 2^{ης} δραστηριότητας Τα παιδιά να κατανοήσουν την έννοια της συνεργασίας και της προσφοράς μέσα από το παραμύθι. Να αναγνωρίσουν και να εκφράσουν συναισθήματα που βιώνουν οι ήρωες και τα ίδια, ενισχύοντας τη συναισθηματική νοημοσύνη. Να εξασκηθούν στην ακολουθία γεγονότων και στην ικανότητα	Αξιολόγηση 2^{ης} δραστηριότητας Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε με επιτυχία και προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον στα παιδιά. Συμμετείχαν ενεργά στη συζήτηση, θυμήθηκαν και αφηγήθηκαν με ενθουσιασμό τα γεγονότα του παραμυθιού, ενώ μέσα από τα φύλλα εργασίας εξέφρασαν τα συναισθήματά τους και τις σκέψεις τους με δημιουργικό τρόπο. Ανέδειξαν την αξία της συνεργασίας, της βοήθειας και της φιλίας, συνδέοντας τις	Τέλος, η νηπιαγωγός στερέωσε μια μαύρη κλωστή ώστε η αράχνη να κρέμεται από τον πολύχρωμο ιστό της. 2^η δραστηριότητα- Αυτοσχέδιο παραμύθι «Η Μεγάλη Φθινοπωρινή Αποστολή». Συζήτηση , σχολιασμός, αναδιήγηση, βάζω τις εικόνες στην σωστή σειρά.
--	--	---

αναδιήγησης μιας ιστορίας με λογική σειρά.

Να αναπτύξουν τη **φαντασία**, τη **δημιουργική σκέψη** και την **ικανότητα αυτοέκφρασης** μέσα από τη ζωγραφική και τη γραφή.

Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία των **μικρών πράξεων καλοσύνης** και της **οικολογικής ευαισθησίας**.

Να ενισχύσουν την **αυτοπεποίθηση** τους μιλώντας στην ομάδα και παρουσιάζοντας τις ιδέες τους.

Να καλλιεργήσουν δεξιότητες **προφορικού λόγου**, **παρατηρητικότητας** και **συνεργασίας** με τους συμμαθητές τους.

πράξεις των εντόμων με δικές τους εμπειρίες από την τάξη.

Οι ζωγραφιές και οι προφορικές τοποθετήσεις έδειξαν ότι τα παιδιά κατανόησαν το μήνυμα του παραμυθιού και ανέπτυξαν θετική στάση απέναντι στη φύση και στους συνανθρώπους τους. Η δραστηριότητα ενίσχυσε τη γλωσσική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των νηπίων, δημιουργώντας ένα ευχάριστο και παιδαγωγικά γόνιμο κλίμα μάθησης.

Συμπλήρωση φύλλων εργασίας

(ως αξιολόγηση):

1^ο φύλλο εργασίας

Ποιο έντομο σου άρεσε περισσότερο από το παραμύθι; Ζωγράφισε το ή γράψε

το όνομά του.

Τι ένιωσε αυτό το έντομο όταν βοήθησε

τους φίλους

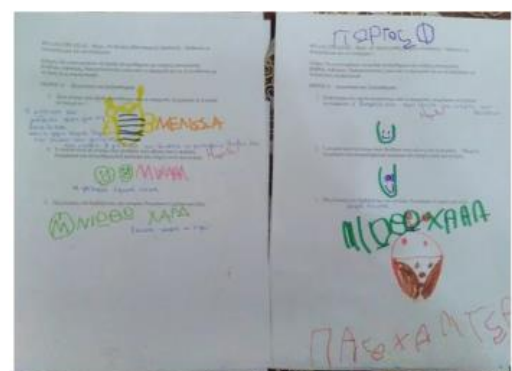
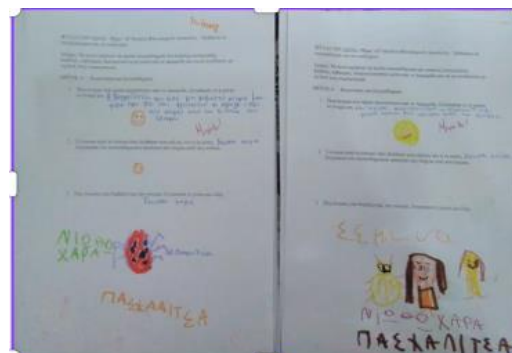
του ή τη φύση; Ζωγράφισε ένα

συναισθηματικό

πρόσωπο που δείχνει αυτό που ένιωσε.

Πώς ένιωσες εσύ διαβάζοντας την ιστορία;
Ζωγράφισε ή γράψε μια λέξη.

2ο φύλλο εργασίας

Όλα τα έντομα είχαν διαφορετικές δουλειές.

Τι μας δείχνει αυτό για τη συνεργασία;

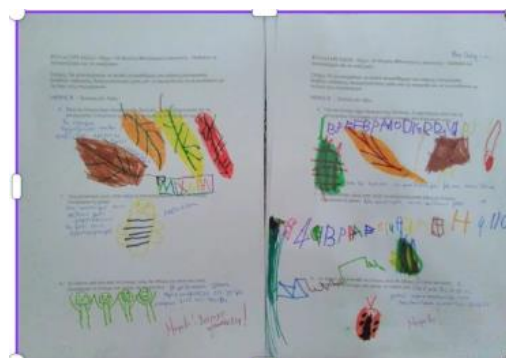
Ζωγράφισε

μια ομάδα εντόμων που δουλεύουν μαζί.

Πώς μπορούμε εμείς στην τάξη να
συνεργαζόμαστε

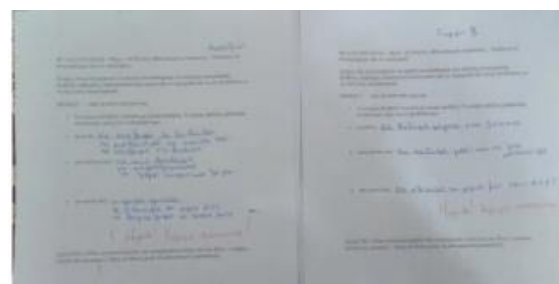
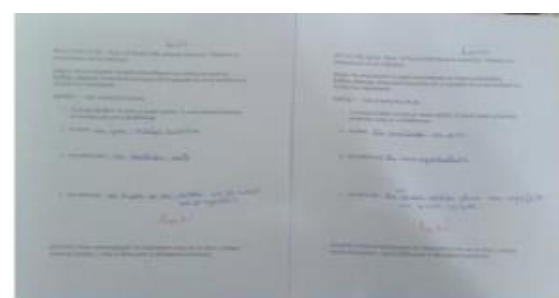

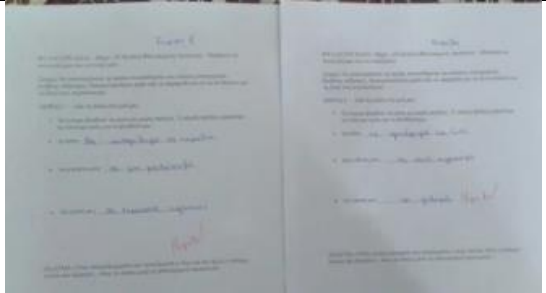
όπως τα έντομα; Ζωγράφισε ή γράψε.
Αν ήσουν εσύ ένα από τα έντομα,
ποιο θα ήθελες
να είσαι και γιατί; Ζωγράφισε το έντομο
και πες
στην ομάδα τη σκέψη σου.

3^ο φύλλο εργασίας . Τα έντομα βοηθούν
τη φύση
με μικρές πράξεις. Τι μικρές πράξεις
μπορούμε
να κάνουμε εμείς για να βοηθήσουμε:
τη φύση-
τους φίλους μας-τον εαυτό μας

3^η δραστηριότητα Σκοπός: Να δημιουργήσουν τα παιδιά ένα συλλογικό παραμύθι σε συνεργασία με άλλα σχολεία, αναδεικνύοντας αξίες όπως η φιλία, η συνεργασία, η καλοσύνη και η ενσυναίσθηση, μέσα από τη φαντασία και τη δημιουργική έκφραση. Στόχοι Να αναπτύξουν τα παιδιά τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους μέσα από τη συλλογική συγγραφή.	Αξιολόγηση 3^{ης} δραστηριότητας Η αξιολόγηση γίνεται διαμορφωτικά μέσα από: την παρατήρηση της συμμετοχής και της συνεργατικής συμπεριφοράς, τη λεκτική έκφραση συναισθημάτων και ιδεών, τις εικαστικές δημιουργίες και τη συμβολή κάθε παιδιού στην ομάδα. Παρατηρήσεις Στα παιδιά άρεσε πολύ η δραστηριότητα η οποία πραγματοποιήθηκε με συνδιδασκαλία των δύο τμημάτων. Τα παιδιά είχαν πολλές ιδέες. Όλα τα παιδιά ζωγράρισαν το παραμύθι και κάθε τμήμα επέλεξε να στείλει από μία ζωγραφιά ψηφίζοντας. Μία ομάδα νηπίων από κάθε τμήμα ανέλαβε τη γραφή της ιστορίας, (αντιγραφή κειμένου).	 3^η δραστηριότητα: «Το Παραμύθι της Φιλίας – Μια ιστορία που γράφεται με αγάπη». Η δραστηριότητα αφορά στη συνεργατική δημιουργία ενός παραμυθιού από παιδιά διαφορετικών σχολείων. Η τάξη μας θα ξεκινήσει την ιστορία, δημιουργώντας τους πρώτους ήρωες, το σκηνικό και το αρχικό μέρος της πλοκής. Στη συνέχεια, το παραμύθι θα ταξιδέψει ηλεκτρονικά στα συνεργαζόμενα σχολεία, όπου κάθε ομάδα παιδιών θα προσθέτει ένα νέο κεφάλαιο, συνεχίζοντας την αφήγηση. Το θέμα που ενώνει όλους είναι η φιλία, η αποδοχή, η συνεργασία και η ενσυναίσθηση. Κάθε σχολείο μπορεί να συνοδεύει το δικό του κομμάτι με δύο
--	--	--

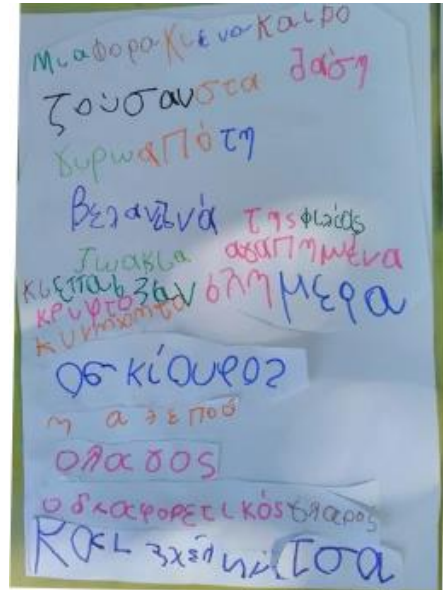

ζωγραφιές.

Στο τέλος, όλα τα μέρη θα ενωθούν σε ένα ψηφιακό βιβλίο που θα παρουσιαστεί από κοινού.

Αρχή του παραμυθιού,

Από το Νηπιαγωγείο μας

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσαν στα δάση
γύρω από την βελανιδιά της φίλης ζωάκια
αγαπημένα κι έπαιζαν όλη μέρα κρυφτό,
κουνηγητό
κι άλλα παιχνίδια. Ο Σκίουρος, η αλεπού,
ο λαγός, ο διαφορετικός γλάρος
και η γελωνίτσα.

Οι δύο από ζωγραφιές του σχολείου μας
Που τα παιδιά επέλεξαν να στείλουμε
στα άλλα σχολεία.

		
Στόχοι 1^{ης} δραστηριότητας αξιολόγησης Μέσα από τη δραστηριότητα επιδιώχθηκε να αξιολογηθεί κατά πόσο τα παιδιά: Αναγνωρίζουν και διακρίνουν βασικά συναισθήματα (χαρά, λύπη, θυμός, φόβος, ηρεμία). Εκφράζουν συναισθήματα μέσα από μη λεκτικά μέσα (εκφράσεις προσώπου). Ονομάζουν και περιγράφουν το συναίσθημα που αποτυπώνουν. Αιτιολογούν γιατί το πρόσωπο/παιδάκι νιώθει έτσι, συνδέοντας το	Τίτλος..... Αξιολόγηση του εργαστηρίου 1^{ης} δραστηριότητα Η δραστηριότητα κύλησε πολύ ομαλά και με ενθουσιασμό από τα παιδιά. Οι περισσότεροι/ες μαθητές/τριες αναγνώρισαν με ευκολία τα βασικά συναισθήματα και μπόρεσαν να τα εκφράσουν με σαφήνεια τόσο μέσω της δημιουργίας τους όσο και λεκτικά κατά την παρουσίαση. Τα παιδιά έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη σύγκριση των εκφράσεων και στη σύνδεση με το θερμόμετρο συναισθημάτων, κατανοώντας ότι τα συναισθήματα μπορούν να έχουν διαφορετική ένταση.	1^η δραστηριότητα -Αναγνώριση και Διάκριση συναισθημάτων Στο πλαίσιο της ενότητας για τα συναίσθηματα, δόθηκε σε κάθε παιδί μια εικόνα προσώπου – κοριτσίστικου για τα κορίτσια και αγορίστικου για τα αγόρια. Παράλληλα, τους δόθηκαν διάφορα ζεύγη ματιών και στομάτων που απεικόνιζαν διαφορετικές εκφράσεις συναισθημάτων (χαρά, λύπη, θυμό, φόβο, ηρεμία κ.ά.). Τα παιδιά κλήθηκαν να επιλέξουν τα μάτια και το στόμα που προτιμούσαν, να τα κόψουν και να τα κολλήσουν στο πρόσωπο, δημιουργώντας έτσι μια έκφραση συναισθήματος. Στη συνέχεια, συγκεντρωθήκαμε στην παρεούλα και κάθε παιδί παρουσίασε την εργασία του στην ομάδα. Προσπαθούσε να: -Ονομάσει το συναίσθημα που αποτύπωσε

συναίσθημα με μια
καθημερινή εμπειρία.

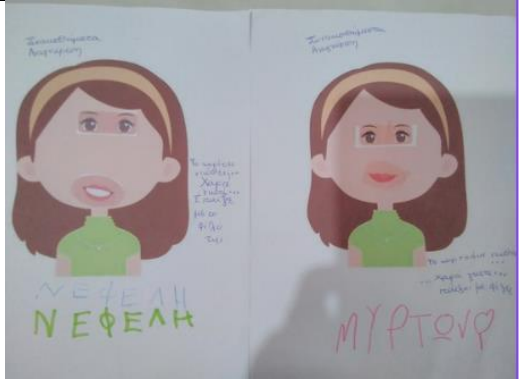
Ακούν και **σέβονται** τις
ιδέες των συμμαθητών τους
μέσα στην ομαδική
συζήτηση.

Μόνο **λίγα παιδιά**
παρουσίασαν μικρή δυσκολία
στο να **ονομάσουν με**
ακρίβεια το συναίσθημα ή να
εξηγήσουν την αιτία, όμως με
τη βοήθεια της εκπαιδευτικού
και των συμμαθητών τους
κατάφεραν να συμμετάσχουν
ενεργά.

Γενικά, η δραστηριότητα
συνέβαλε ουσιαστικά στην
καλλιέργεια της
συναισθηματικής επίγνωσης,
της **ενσυναίσθησης** και της
προφορικής έκφρασης των
παιδιών.

στο πρόσωπο. -**Αντιστοιχίσει** το
συναίσθημα
στο **θερμόμετρο συναισθημάτων** της τάξης.
- **Εξηγήσει** γιατί νιώθει έτσι το «παιδάκι»
που έφτιαξε
(π.χ. “είναι χαρούμενο γιατί παίζει με τη
μαμά του”,
“είναι λυπημένο γιατί του έπεσε το παγωτό”

Αναμενόμενα αποτελέσματα 2ης δραστηριότητας : Τα παιδιά να μπορούν να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν αξίες όπως φιλία, αγάπη, συνεργασία, συγχώρεση. Να κατανοούν ότι η φιλία χρειάζεται φροντίδα, κατανόηση και σεβασμό. Να εκφράζονται με χαρά και δημιουργικότητα, συνδέοντας τη μάθηση με τη συναισθηματική τους εμπειρία. Σκοπός 3ης δραστηριότητας: Να αξιολογήσουν τα παιδιά με δημιουργικό και βιωματικό τρόπο τις δράσεις του προγράμματος «Ευ Ζην», εκφράζοντας ποια τους άρεσαν περισσότερο και γιατί. Αναμενόμενα αποτελέσματα: Τα παιδιά αναστοχάζονται και θυμούνται θετικές εμπειρίες.	Αξιολόγηση 2ης δραστηριότητας Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε με επιτυχία. Τα παιδιά συμμετείχαν με ενθουσιασμό, συνεργάστηκαν αρμονικά και εξέφρασαν με αυθεντικό τρόπο τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για τη φιλία. Μέσα από τον λόγο, την κίνηση και τη δημιουργικότητα ανέδειξαν αξίες όπως η συνεργασία, η αποδοχή, η αγάπη και η ενσυναίσθηση. Το τελικό αποτέλεσμα αποτύπωσε ουσιαστικά όσα έμαθαν και βίωσαν στο πλαίσιο του εργαστηρίου, ενισχύοντας παράλληλα το ομαδικό πνεύμα και την αυτοπεποίθησή τους. Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του εργαστηρίου από τα παιδιά. Οι δραστηριότητες που άρεσαν πιο πολύ στην ομάδα είναι οι μουσικοκινητική δραστηριότητα με τον μικρό αρκούδο και οι δραστηριότητες έκφρασης συναισθημάτων. Τους άρεσαν	 2η δραστηριότητα. Τα παιδιά δημιουργούν ένα βίντεο για την φιλία με όσα έμαθαν https://www.youtube.com/watch?v=rNllnmsaP 3η δραστηριότητα, «Οι αγαπημένες στιγμές του εργαστηρίου Ευ Ζην». Η δραστηριότητα ξεκίνησε συζητώντας στην ολομέλεια για όλες τις δραστηριότητες του εργαστηρίου μας. – Ποιες δραστηριότητες σας άρεσαν πιο πολύ;- τι μάθατε σε αυτό το εργαστήρι ? -πως νιώσατε σε κάθε δραστηριότητα? Αφού μίλησαν κατόπιν ζητήθηκε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν τις δραστηριότητες που τους άρεσαν πιο πολύ. «Φανταστείτε ότι η φωτογραφική μηχανή του σχολείου μας κράτησε τις πιο όμορφες στιγμές της χρονιάς. Ζωγραφίστε μέσα στα καρτέ πέντε δραστηριότητες που σας άρεσαν περισσότερο.
--	---	---

Εκφράζουν προτιμήσεις και συναισθήματα με δημιουργικό τρόπο.

επίσης δραστηριότητες εικαστικών και κόψιμο με ψαλίδι, χρήση κόλλας κολλάζ. Τους άρεσαν ιδιαίτερα οι συζητήσεις για το συναίσθημα του φόβου και θυμού, καθώς και το παραμύθι με τα έντομα. Δεν υπήρχε δραστηριότητα που δεν τους άρεσε κι αν άλλαζαν κάτι θα ήθελαν περισσότερη κίνηση και θεατρικό παιχνίδι.

Αξιολόγηση Αναστοχασμός του προγράμματος από τις εκπαιδευτικούς.

Το εργαστήριο «Παραμυθένια Μαθήματα Ευ Ζην – Τα Ζώα Μου Μιλούν για τη Χαρά και τη Φιλία» ολοκληρώθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία, επιτυγχάνοντας τους στόχους του ως προς την καλλιέργεια συναισθηματικών, κοινωνικών, γνωστικών και δημιουργικών δεξιοτήτων. Μέσα από μια ποικιλία βιωματικών, καλλιτεχνικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων, τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά, εκφράστηκαν ελεύθερα και ανέπτυξαν σημαντικές στάσεις ζωής, όπως ο σεβασμός, η αποδοχή, η φιλία και η αλληλοβοήθεια. Τα παραμύθια, το θεατρικό παιχνίδι, η μουσικοκινητική έκφραση και οι εικαστικές δημιουργίες αποτέλεσαν το μέσο για να προσεγγίσουν συναισθήματα, να τα αναγνωρίσουν, να τα

ονομάσουν και να τα διαχειριστούν δημιουργικά.

Η συμμετοχή των παιδιών ήταν συνεχώς αυξημένη και γεμάτη ενθουσιασμό. Έδειξαν χαρά, συνεργατικότητα και ενσυναίσθηση, ενώ ανέπτυξαν σημαντικά την ικανότητά τους να εκφράζουν λεκτικά και μη λεκτικά τα συναισθήματά τους. Μέσα από τις ιστορίες και τους ήρωες των ζώων, κατανόησαν έννοιες όπως η φιλία, η εμπιστοσύνη, η αποδοχή της διαφορετικότητας και η αξία της ομαδικής προσπάθειας. Παράλληλα, καλλιεργήθηκε η δημιουργική σκέψη και η φαντασία, ενώ οι συνεργατικές δραστηριότητες ενίσχυσαν το αίσθημα του «ανήκειν» και τη συνοχή της ομάδας.

Οι μαθητές ανέπτυξαν δεξιότητες αυτορρύθμισης και αυτογνωσίας, έμαθαν να αναγνωρίζουν συναισθήματα όπως ο θυμός, ο φόβος, η λύπη ή η ζήλια και να τα διαχειρίζονται με θετικούς τρόπους. Η προσέγγιση μέσα από το παιχνίδι, το λόγο και τη δημιουργία έκανε τη μάθηση ευχάριστη και ουσιαστική. Ενδυναμώθηκαν επίσης οι γνωστικές και γλωσσικές δεξιότητες, καθώς τα παιδιά αφηγήθηκαν, αναδιηγήθηκαν και δημιούργησαν δικές τους ιστορίες και αφίσες, ενώ μέσω της τεχνολογίας βίωσαν τη χαρά της ψηφιακής δημιουργίας και συνεργασίας με άλλα σχολεία.

Συνολικά, το πρόγραμμα συνέβαλε ουσιαστικά στη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των νηπίων, στη διαμόρφωση θετικού κλίματος στην τάξη και στην ενίσχυση

της αυτοπεποίθησης κάθε παιδιού. Μέσα από το ταξίδι αυτό, τα παιδιά έμαθαν να χαίρονται τη φιλία, να εκφράζονται με σεβασμό και να εμπιστεύονται τη δύναμη της ομάδας. Το εργαστήριο άφησε σε όλους ένα αποτύπωμα χαράς, συνεργασίας και αισιοδοξίας, επιβεβαιώνοντας ότι η εκπαίδευση μέσα από τα παραμύθια και τη δημιουργία μπορεί να γίνει μια βαθιά εμπειρία ζωής.

--	--	--

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις /Βιβλιογραφία

Παραμύθι της Λένα Τσορώνη Γεωργιάδου, Ένας σκίουρος μια μέρα

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΑ ΣΚΙΟΥΡΑΚΙΑ- ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΦΙΛΙΑΣ της Καίτης Μιχαλοπούλου

Μια φορά και ένα καιρό σε ένα δάσος σε δυο κουφάλες δέντρων έμεναν δυο οικογένειες σκίουρων. Τα δυο πιο μικρά σκιουράκια , η Λέλα και ο Τίκο πέρναγαν μαζί πολλές ώρες. Μια μέρα που έπαιζαν κάτω από μια βελανιδιά βρήκαν 11 βελανίδια.–Κοίτα Λέλα, έδειξε όλο χαρά ο Τίκο τα βελανίδια.–πωπω, πόσα βελανίδια!, ενθουσιασμένη αναφώνησε η Λέλα κουνώντας την φουντωτή ουρά της.–να τα μοιραστούμε , είπε ο Τίκο και άρχισε αμέσως το μοίρασμα. Ένα εγώ, ένα εσύ, δύο εγώ, δύο εσύ, τρία εγώ, τρία και εσύ, τέσσερα εγώ, τέσσερα και εσύ, πέντε εγώ, πέντε και εσύ, έξι εγώ εεεε.... και ωωωχ δεν υπήρχε άλλο. Τώρα ποιος θα έπαιρνε το έκτο τελευταίο βελανίδι; Ο Τίκο είπε: – θα το πάρω εγώ. Εγώ το είδα πρώτος. Η Λέλα, όμως, δεν συμφώνησε:– όχι, εγώ θα το πάρω. –όχι εγώ είπα αρπάζοντας το ο Τίκο. Και άρχισαν να φωνάζουν και να μαλώνουν για το βελανίδι, ξεχνώντας ότι είναι φίλοι. Οι φωνές τους ακούγονταν σχεδόν σε όλο το δάσος. Τους άκουσε η μαμά σκιουρίνα του Τίκο και έτρεξε να δει τι συμβαίνει. Σκέφτηκε τότε μια λύση για το βελανίδι που έκανε τους δύο φίλους να μαλώσουν. –θα σας πω τι να κάνετε με αυτό το βελανίδι. Θα σκάψετε βαθιά και θα το βάλετε μέσα. μα γιατί; πως θα το φάμε έτσι; είπε η Λέλα. –δεν θα το φάτε τώρα. Θα το καλύψετε πάλι με χώμα και κάθε πρωί θα έρχεστε μαζί να του ρίχνετε νερό. Αυτό με τον καιρό θα γίνει δέντρο. – Δέντρο; τι δέντρο; αναρωτήθηκε ο Τίκο. –το δέντρο της φιλίας. Αυτό μέρα με μέρα θα μεγαλώνει και κάποια στιγμή θα δώσει πολλούς καρπούς. Ο Τίκο και η Λέλα δεν κατάλαβαν εκείνη τη στιγμή τι εννοούσε ακριβώς η μαμά τους αλλά δέχτηκαν να φυτέψουν το βελανίδι. Έτσι, κάθε πρωί πήγαιναν μαζί και πότιζαν το βελανίδι και αυτό σιγά σιγά έγινε δεντράκι και μετά δέντρο μεγάλο. Και οι δύο φίλοι μεγάλωσαν και αυτοί και κατάλαβαν γιατί το έκανε η μαμά σκιουρίνα και τι ακριβώς εννοούσε. Εσείς καταλάβατε τι έκανε και τι εννοούσε με τους καρπούς;;

Παραμύθι ο λαίμαργος αρκούδος της Καίτης Μιχαλοπούλου

Στο δάσος ζει ένας γλυκός αρκούδος που τον λένε Μπένου. Ο αρκούδος λάτρευε το μέλι αλλά για να πω την αλήθεια λάτρευε όλα τα φαγητά. Είναι ένας λαίμαργος αρκούδος που τρώει πολύ και βιαστικά. Όταν έβλεπε φαγητό γούρλωνε τα μάτια του, έτρεχαν τα σάλια του και άπλωνε τα χέρια του να το αρπάξει πριν το δουν τα υπόλοιπα ζώα. Ένα ηλιόλουστο πρωινό ο Μπένου βρήκε στην άκρη του δάσους δυο μεγάλα δοχεία με μέλι που είχαν αφήσει κάποιοι μελισσοκόμοι. Μόλις τα είδε γούρλωσε τα μάτια του και άρχισαν να τρέχουν τα σάλια του. Κοίταξε δεξιά και αριστερά αν υπήρχαν άλλα ζώα και όρμησε πάνω στα δοχεία. Άρχισε να τρώει βιαστικά για να προλάβει να φάει μόνος του όλο το μέλι. Φυσικά, όποιος τρώει έτσι λερώνεται. Γέμισε με μέλι το πρόσωπο του, τα χέρια του και τη κοιλιά του. Κατάφερε να φάει με ευκολία το πρώτο δοχείο και ενώ είχε

χορτάσει, βούτηξε τα χέρια του και στο δεύτερο δοχείο. Ένωθε τη κοιλιά του να φουσκώνει αλλά από τη λαιμαργία του δεν σταματούσε. Συνέχιζε να τρώει, να λερώνεται και να φουσκώνει η κοιλιά του. Ένας κόρακας, καθισμένος σε κλαδί του δέντρου δίπλα στο Μπένυ, βλέποντας τον να τρώει έτσι και να έχει γεμίσει ολόκληρος με μέλι δεν άντεξε και γέλασε. Γιατί γελάς; ρώτησε χωρίς να σηκώσει τη μουςούδα του από το μισοτελειωμένο δοχείο ο Μπένυ. – Πως έγινες έτσι, καημένη Μπένυ; Η κοιλιά σου φούσκωσε σαν μπαλόνι έτοιμο να σκάσει και συνέχισε να γελάει ο κόρακας. – Σταμάτα, είπε εκνευρισμένος. – Εσύ σταμάτα να τρως. Η κοιλιά σου θα εκραγεί σαν ηφαίστειο. Αυτό εκνεύρισε τον Μπένυ και με τα δυνατά του χέρια κούνησε το δέντρο που καθόταν ο κόρακας για να τον τρομάξει. Τα περισσότερα φύλλα του δέντρου με το δυνατό χτύπημα έπεσαν πάνω στο Μπένυ και όπως ήταν πασαλειμμένος με μέλι, κόλλησαν πάνω του. Μια αλεπού που περνούσε και είδε το Μπένυ «ντυμένο» με φύλλα και μέλι έπεσε κάτω από τα γέλια και φαινόταν σαν μια πορτοκαλο-κόκκινη μπάλα που στριφογύριζε στο χώμα. Ο Μπένυ θύμωσε και σηκώθηκε να την πιάσει. Αλλά ήταν τόσο φουσκωμένη η κοιλιά του που έχασε την ισορροπία του και έπεσε και αυτός κάτω στο χώμα. Τώρα δεν είχε πάνω του μόνο φύλλα και μέλι αλλά και χώμα. – ωωωωω, τι έπαθα!!! Πως έγινα έτσι; πονάει και η κοιλίτσα μου, παραπονέθηκε ο Μπένυ. – Εσύ μυρίζεις χειρότερα και από μένα, είπε η νυφίτσα και άφησε στο πέρασμα της μια μπλιαχ μυρωδιά που η αλεπού ζαλίστηκε και σταμάτησε να γελάει. – ωωωωω, δεν μπορώ, πονάει η κοιλιά μου, ωωωωω, ωωωωω, ααααα, βογκούσε ο Μπένυ και ακούστηκε σε όλο το δάσος. Με τόσα βογγητά άρχισαν να μαζεύονται τα ζώα για να δουν τι συνέβη. Πρώτα φάνηκαν τα ελάφια, οι λύκοι, οι αλεπούδες και τα πουλιά. Μετά οι σκίουροι, οι λαγοί, τα φίδια, οι σκαντζόχοιροι, οι νυφίτσες και τα αγριογούρουνα. Ακολούθησαν τα έντομα, τα σαλιγκάρια και οι αργές χελώνες. Και ενώ θα νομίζατε ότι οι χελώνες θα ήταν οι τελευταίες επειδή είναι πολύ αργές, μαντέψτε ποιοι έφτασαν τελευταίοι. Οι τυφλοπόντικοι. Γιατί έτσι όπως πάνε στα «τυφλά» μπερδεψαν τα λαγούμια και στην αρχή πήγαν στην άλλη άκρη του δάσους. Μαζεύτηκαν, λοιπόν, όλα τα ζώα σαν να κάνανε συμβούλιο. Ο Μπένυ πονούσε και δεν άντεχε άλλο με τόσο χώμα, φύλλα και μέλι πάνω του. – αγαπητοί μου φίλοι, λέει ο αρχηγός των ελαφιών, βλέπετε σε τι άσχημη κατάσταση βρίσκεται ο φίλος μας ο αρκούδος-αυτά παθαίνει όποιος τρώει λαίμαργα, είπε με αυστηρό ύφος ένας από τους λύκους, ύστερα λένε για εμάς, «πεινάω σαν λύκος». – βοηθήστε με σας παρακαλώ και δεν θα ξαναφάω έτσι, με λυπητερό ύφος είπε ο Μπένυ – καταρχήν πρέπει να πλυθεί, είπε ο αρχι-λαγός. – να τον πάμε στο ποτάμι, είπε το ελάφι – πως; ρώτησε το σκαντζοχοιράκι – θα τον σπρώξουμε εμείς τα ελάφια με τα κέρατα μας. – ναι, ναι να πλυθώ αλλά πονάωωωω, ο αρκούδος βογγούσε – σταματήστε, επενέβη η σοφή κουκουβάγια που τόση ώρα ήταν σκεφτική, αν τον πάμε στο ποτάμι έτσι όπως είναι φουσκωμένος θα πνιγεί. – και τι να κάνουμε; ρώτησε με ένα πονηρό χαμόγελο μια από τις αλεπούδες θα φέρουμε εμείς νερό εδώ να τον πλύνουμε και τα πουλιά θα αναλάβουν να βρουν το βότανο που ανακουφίζει τους πόνους στη κοιλιά, απάντησε η κουκουβάγια – ναι ναι το βότανο, πονάωωωω πετάχτηκε ο Μπένυ – λοιπόν τι καθυστερούμε; ας ξεκινήσουμε, με αποφασιστικό ύφος πρόσταξε το αρχι-ελάφι. Τα πουλιά πέταξαν για να βρουν το βότανο ενώ τα υπόλοιπα ζώα σχημάτισαν αλυσίδα μέχρι το ποτάμι για να φέρουν νερό. Μόνο η κουκουβάγια έμεινε στη θέση της για να επιβλέπει το σχέδιο της. Ο καθαρισμός του Μπένυ από τα φύλλα, χώμα και μέλι ξεκίνησε. Το νερό από το ποτάμι και οι ουρές των σκίουρων για σφουγγάρια άρχισαν να έχουν αποτέλεσμα. Σύντομα έφτασε και το πρώτο πουλί που βρήκε το θαυματουργό βότανο και ο Μπένυ το κατάπιε αμέσως. Όλοι μαζί σαν ομάδα κατάφεραν να σουλoupώσουν το Μπένυ και να ανακουφιστεί από τους πόνους στη κοιλιά. Η σοφή κουκουβάγια καμάρωνε για το σχέδιο της. Ο δε Μπένυ ορκίστηκε ότι θα προσπαθήσει να μην τρώει λαίμαργα και ευχαρίστησε τους φίλους του. Όλα καλά, λοιπόν, για τον γλυκό αρκούδο και σε εσάς, μιας και είναι μεσημέρι, σας εύχομαι καλή χώνεψη. Και προσοχή μην τρώτε πολύ και βιαστικά γιατί το θαυματουργό βότανο είναι δυσεύρετο και η σοφή κουκουβάγια δεν μπορεί να δώσει λύση τώρα γιατί είναι σε διακοπές.

Παραμύθι: ΜΗ ΚΑΝΕΙΣ ΟΤΙ ΚΑΝΩ της Καίτης Μιχαλοπούλου

Σήμερα θα σας συστήσω το μικρό αρκουδάκι Μπόμπο. Ένα μικρό χαριτωμένο αρκουδάκι που είχε, όμως, μια κακιά συνήθεια. Έκανε ότι έκαναν οι άλλοι. Αντέγραφε ότι έβλεπε στα άλλα ζώα και αυτό δεν είναι πάντα καλό. Η μαμά του του εξηγούσε ότι καθένας μας είναι ξεχωριστός και διαφορετικός και για αυτό δεν κάνουμε όλοι τα ίδια πράγματα τόσο καλά. Ο Μπόμπο, όμως, δεν μπορούσε να καταλάβει τι σημαίνει αυτό. Έτσι, η μαμά του το άφησε να το διαπιστώσει μόνο του. Ένα πρωινό ο Μπόμπο, όπως έπαιζε με τους φίλους του, πρόσεξε πόσο χαριτωμένα χοροπηδούσε το λαγουδάκι. Ήθελε και το αρκουδάκι να χοροπηδήσει τόσο χαριτωμένα. Άρχισε να χοροπηδάει αλλά δεν ήταν τόσο εύκολο όσο φαινόταν. Ούτε ήταν τόσο χαριτωμένος, πιο πολύ αστείος φαινόταν. Ο Μπόμπο ήταν πιο ψηλός και πιο χοντρός και τα ποδαράκια του δεν ήταν τόσο ευλύγιστα όσο του λαγού. Σύντομα κουράστηκε και έπεσε κάτω στο έδαφος. Οι φίλοι του γέλασαν και η Ρούμπι, η ελαφίνα, του είπε: – Μπόμπο, δεν μπορείς να κάνεις σαν το λαγό, είσαι αρκουδάκι. – Μα γιατί γιατί γιατί; ρώτησε εκνευρισμένο το αρκουδάκι. Και από ότι φάνηκε μυαλό δεν έβαλε. Τότε, είδε ένα πουλί με πανέμορφα φτερά και μελωδική φωνή να κάθεται πάνω στο κλαδί ενός δέντρου. Ο Μπόμπο μαγεύτηκε από το θέαμα και τη φωνή. Και φυσικά ήθελε να κάνει το ίδιο. Σκαρφάλωσε στο δέντρο και προσπαθούσε να φτάσει δίπλα στο πουλί. Η φίλη του η ελαφίνα, η Ρούμπι, του φώναζε: – Μπόμπο, μην ανέβεις. Αλλά δεν τη άκουγε και συνέχισε. Και με το που ανέβηκε

στο κλαδί ακούστηκε θόρυβος κρατς και το κλαδί έσπασε. Τοπουλί με τα πολύχρωμα φτερά πέταξε αλλά ο Μπόμπο έπεσε με δύναμη κάτω. Χτύπησε το πόδι του και πονούσε.-Αχχχχχ, το ποδαράκι μου. πονάωωωω.-Σου είπα είσαι αρκούδος, δεν μπορείς να ανέβεις στο κλαδί. Σιγά σιγά στάθηκε πάλι στα πόδια του και πήρε το δρόμο για τη φωλιά του. Κάπου κοντά στη φωλιά του είδε ένα σκίουρο να τρώει ένα βελανίδι με τα δυο μεγάλα μπροστινά του δόντια.Μα τι ωραία που ροκανίζει το βελανίδι του, σκέφτηκε. Και χωρίς να χάσει λεπτό αρπάζει ένα βελανίδι και ξεκινάει να το ροκανίζει με τα μπροστινά του δόντια. Αλλά μετά τη δεύτερη προσπάθεια τα δόντια του άρχισαν να πονάνε.-Αχχχχχ, τα δοντάκια μου, μανούλα μου, πονάωωωω. Βογκούσε και τον άκουσε η μαμά αρκούδα και έτρεξε κοντά του. Πήρε το αρκουδάκι στη φωλιά τους και το φρόντισε. Τώρα ο Μπόμπο είχε καταλάβει ότι δεν μοιάζουμε όλοι και κάποιες φορές δεν κάνουμε ότι κάνει ο άλλος. Μην κάνεις ότι κάνω!!!

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΖΙΝΑ Η ΣΚΑΤΖΟΧΟΙΡΙΝΑ της Καίτης Μιχαλοπούλου

Μια φορά και ένα καιρό σε ένα πανέμορφο δάσος ζούσαν ευτυχισμένες πολλές οικογένειες ζώων. Τα μικρά ζωάκια μαζεύονταν κάθε πρωί για να παίξουν ανέμελα ανάμεσα στα λουλούδια και τα δέντρα, μόνο που τους είχαν απαγορεύσει να πλησιάζουν στη βόρεια δυτική πλευρά του δάσους. Εκεί μέσα σε μια κουφάλα δέντρου ζούσε ένα τεράστιο και μοχθηρό φίδι, που τον χειμώνα κοιμόταν αλλά από την άνοιξη έβγαине και έψαχνε για τροφή. Κάθε πρωί η μικρή και γλυκιά σκαντζοχοιρίνα, η Τζίνα, έπινε το ζεστό γάλα που της έφτιαχνε η μαμά της στη κουζίνα πριν βγει να παίξει με τους φίλους της. Από το παράθυρο χάζεψε τη μαμά σκιουρίνα που βούρτσιζε με μια όμορφη σκαλιστή βούρτσα την φουντωτή ουρά της φίλης της, της Πέππης. Αυτή τη βούρτσα της την είχε φτιάξει ο γερό- κάστορας με τα δυο μεγάλα του δόντια και ήταν πραγματικά πολύ όμορφη. Η Τζίνα ήθελε και αυτή μια τόσο όμορφη βούρτσα. Ένα πρωινό η Τζίνα ρώτησε τη μαμά της: -Μαμά εγώ γιατί έχω αγκάθια? Γιατί δεν έχω και εγώ μια ωραία φουντωτή ουρίτσα όπως η Πέππη; -Μικρή μου Τζίνα, καθένας έχει κάτι ξεχωριστό για το οποίο είναι σπουδαίος. Εμείς έχουμε αγκάθια για να προστατεύουμε εμάς και τους φίλους μας, της είπε η μαμά τη σαγκαλιάζοντας την τρυφερά.- αχ, πόσο θα ήθελα, όμως, να είχα τρίχωμα κ να έχω μια τέτοια σκαλιστή βούρτσα, μονολόγησε η Τζίνα και βγήκε από τη πόρτα για να πάει να συναντήσει τους μικρούς της φίλους. Οι μέρες περνούσαν και έφτασε η άνοιξη. Τα δέντρα καταπράσινα και τα λουλούδια ανθισμένα μοσχοβολούσαν. Ένα τέτοιο όμορφο πρωινό η Τζίνα, η Πέππη και ένα μικρό κουνελάκι, ο Κίκκος αποφάσισαν να μαζέψουν πολλά λουλούδια για να φτιάξουν το πιο μεγάλο στεφάνι. Άρχισαν να μαζεύουν όλων των ειδών τα άνθη και παρασυρμένοι από την ομορφιά και τη μυρωδιά των λουλουδιών, δεν κατάλαβαν ότι πλησίαζαν στη φωλιά του τρομερού φιδιού. Ξαφνικά ακούστηκε η φωνή της Πέππης: - ωχ, η ουρίτσα μου. Είχε πιαστεί σε ένα αγκαθωτό θάμνο και δεν μπορούσε να τη ξεμπλέξει. Έτρεξαν κοντά της η Τζίνα και ο Κίκκος και προσπαθούσαν να την απελευθερώσουν. Τη φωνή της, όμως, άκουσε και το φίδι που πεινασμένο όπως ήταν, δεν άργησε να τους πλησιάσει.-Ωχ, κοιτάξτε, είπε τρέμοντας από φόβο ο Κίκκος. Το φίδι τους είχε πλησιάσει αρκετά και ήταν έτοιμο να ορμήξει να τους φάει. Η Πέππη έκλαιγε και ο Κίκκος είχε κλείσει τα ματάκια του. Η Τζίνα όμως, θυμήθηκε τα λόγια της μαμάς της” τα αγκάθια τα έχουμε για να προστατεύουμε εμάς και τους φίλους μας”. Έσμιξε τα χεράκια της με τα ποδαράκια τη και έγινε μια αγκαθωτή μπάλα που με ορμή έπεσε πάνω στο φίδι τσιμπώντας το δυνατά. Το φίδι μην μπορώντας να αντέξει τους πόνους από τα αγκάθια τράπηκε σε φυγή. Ο Κίκκος έβγαλε την ουρίτσα της Πέππης από το θάμνο και κρατώντας ο ένας το χέρι του άλλου φοβισμένοι πήραν το δρόμο της επιστροφής για τα σπίτια τους.-Σε ευχαριστώ πολύ, είπε η Πέππη στη Τζίνα. Αν δεν ήσουν εσύ δεν θα τα καταφέρναμε. Είσαι πραγματικά τυχερή που έχεις τα αγκάθια σου. Η Τζίνα σκέφτηκε: είχε δίκιο η μαμά μου. Καθένας έχει κάτι ξεχωριστό για το οποίο είναι σπουδαίος. Είμαι περήφανη για τα αγκάθια μου. Πόσο δίκιο έχει η μαμά. Φτάνοντας στο σπίτι της η Τζίνα είδε τη μαμά της να τη περιμένει στη πόρτα. Έτρεξε γρήγορα στην αγκαλιά της και της έδωσε ένα φιλί. Ποτέ πια δεν ζήλεψε τη σκαλιστή βούρτσα.

Αυτοσχέδιο παραμύθι Ο Φόβος του Μικρού Σκαντζοχοιρού. (Παραμύθι για τον έλεγχο του φόβου).

Μια φορά κι έναν καιρό, σε ένα ήσυχο ξέφωτο του δάσους, ζούσε ένα μικρό σκαντζοχοιράκι που το έλεγαν Φίφη. Η Φίφη ήταν γλυκιά, γελαστή και πολύ περίεργη. Της άρεσε να τριγυρνάει ανάμεσα στα λουλούδια, να μαζεύει φύλλα και να παίξει με τους φίλους της — το λαγουδάκι, τον σπουργίτη και τη χελώνα. Όμως η Φίφη είχε έναν φόβο. Κάθε βράδυ, μόλις έπεφτε ο ήλιος και το δάσος σκοτείνιαζε, κουλουριαζόταν μέσα στη φωλιά της και σκέπαζε τα ματάκια της με τα αγκαθάκια της. «Μαμά, φοβάμαι το σκοτάδι!» έλεγε τρέμοντας. Η μαμά της τη χάιδευε και της έλεγε με ήρεμη φωνή:— Το σκοτάδι δεν είναι εχθρός, μικρή μου. Είναι η ώρα που όλα ξεκουράζονται και τα αστέρια μας προσέχουν από ψηλά. Ένα βράδυ, η Φίφη αποφάσισε να αντιμετωπίσει τον

φόβο της. Πήρε μαζί της ένα μικρό φαναράκι, το αγαπημένο της αρκουδάκι και βγήκε σιγά σιγά από τη φωλιά. Το φεγγάρι φώτιζε το δάσος με απαλό φως. Οι σκιές που την τρόμαζαν πριν, τώρα έμοιαζαν με χορευτές του φεγγαριού. Άκουσε έναν ήχο πίσω από έναν θάμνο και πάγωσε. Μα όταν πλησίασε, είδε τον φίλο της τον σπουργίτη που κουρνιαζε στο κλαδί του. — Εγώ έκανα αυτόν τον ήχο! του είπε γελώντας. Η Φίφη γέλασε κι εκείνη. Ο φόβος της άρχισε να μικραίνει. Το επόμενο πρωί, είπε χαρούμενη στη μαμά της: — Δεν φοβάμαι πια τόσο! Το σκοτάδι έχει φεγγάρι, αστέρια και ήχους από φίλους. Η μαμά της την αγκάλιασε και της είπε: — Βλέπεις; Ο φόβος μικραίνει όταν τον κοιτάζουμε στα μάτια και τον γνωρίζουμε. Από τότε, η Φίφη όταν φοβόταν κάτι, έπαιρνε μια βαθιά ανάσα, το σκεφτόταν ή το ζωγράφιζε και ο φόβος της γινόταν μικρούλης σαν σποράκι. Και στο δάσος, όλοι έλεγαν πως η μικρή σκαντζοχοιρίνα είχε την πιο μεγάλη καρδιά απ' όλους.

-ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ «Η Μεγάλη Φθινοπωρινή Αποστολή»

Ήταν φθινόπωρο στο δάσος. Τα φύλλα άρχισαν να κιτρινίζουν και να πέφτουν απαλά πάνω στο χώμα σαν μικρά χρυσά φτερά. Όλα τα ζώα ετοιμάζονταν για τον χειμώνα — κι όμως, για τα έντομα, η δουλειά μόλις άρχιζε! Η Πασχαλίτσα Ρίνα Η Ρίνα, μια χαρούμενη πασχαλίτσα με επτά μαύρες βούλες, πετούσε από φύλλο σε φύλλο. «Αχ, πάλι ψείρες!» είπε. Άρχισε να τις τρώει γρήγορα, για να μην αρρωστήσουν τα λουλουδιά. «Μη φοβάστε, μικρά μου φυτά! Εγώ θα σας φροντίσω!» Κάθε φορά που έτρωγε μια ψείρα, το φύλλο φαινόταν πιο πράσινο και δυνατό. Το Σκαθάρι Σώτος Λίγο πιο κάτω, ο Σώτος το σκαθάρι έσπρωχνε ένα τεράστιο κομμάτι φύλλου. «Πρέπει να το πάω στο χώμα!» φώναξε. Μαζί με άλλα σκαθάρια, έφτιαχναν ένα σωρό από πεσμένα φύλλα. Όταν αυτά σαπίζουν, γίνονται χούμος — το καλύτερο φαγητό για τα δέντρα! «Έτσι θα 'χουμε πλούσια γη την άνοιξη!» είπε περήφανα ο Σώτος. Η Μέλισσα Μάγια Πάνω από τις καστανιές, η μέλισσα Μάγια μάζευε τα τελευταία άνθη. «Πρέπει να πάρω λίγη γύρη ακόμα για τη βασιλίσσά μας!» Καθώς πετούσε από λουλουδί σε λουλουδί, μετέφερε τη γύρη και βοήθησε να γεννηθούν νέοι σπόροι. «Έτσι, την άνοιξη θα ξαναγεμίσει το δάσος χρώματα!» σιγοψιθύρισε. Η Αράχνη Αλκυόνη Σε μια γωνιά, η αράχνη Αλκυόνη έπλεκε τον πιο όμορφο ιστό. «Εγώ δεν τρώω φυτά», είπε, «μα κρατώ μακριά όσα έντομα μπορούν να τα πληγώσουν». Ο ιστός της έλαμπε σαν ασημένιο δίχτυ στο φως του φθινοπωρινού ήλιου. Η Μεγάλη Συνάντηση Ένα απόγευμα, όλα τα έντομα μαζεύτηκαν κάτω από τη μεγάλη βελανιδιά. «Το φθινόπωρο είναι εποχή δουλειάς για όλους μας», είπε η Ρίνα. «Άλλος προστατεύει τα φυτά, άλλος καθαρίζει το χώμα, άλλος φροντίζει τους σπόρους». Ο άνεμος φύσηξε απαλά και σκόρπισε τα φύλλα γύρω τους. Το δάσος χαμογέλασε — γιατί ήξερε πως, χάρη στα μικρά του έντομα, θα είναι έτοιμο να ξαναγεννηθεί την άνοιξη.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ Η ΖΗΛΕΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ ΑΡΑΧΝΗΣ

Μια φορά κι έναν καιρό, σε μια γωνιά του δάσους, ζούσε μια μικρή αραχνούλα που την έλεγαν Αρούλα.. Η Αρούλα ήταν πολύ περήφανη για τον ιστό της — τον είχε φτιάξει με προσοχή, γεμάτο όμορφα σχέδια που έλαμπαν στο φως του ήλιου. Ένα πρωί, η Αρούλα είδε λίγο πιο πέρα μια άλλη αράχνη, τη Μάρω, να φτιάχνει κι εκείνη τον δικό της ιστό. Ο ιστός της Μάρως ήταν μεγάλος, λαμπερός και είχε μέσα μικρές σταγόνες δροσιάς που έμοιαζαν με διαμάντια.. Η Αρούλα ένιωσε κάτι να σφίγγεται μέσα της. «Δεν είναι δίκαιο!» σκέφτηκε. «Ο ιστός της είναι πιο όμορφος από τον δικό μου!» Έτσι, για πρώτη φορά, ένιωσε ζηλία. Άρχισε να μουρμουρίζει και να τραντάζει τον δικό της ιστό από θυμό, ώσπου... τσάφ! έσπασε ένα κομμάτι του! Η Μάρω την είδε και πήγε κοντά. «Τι έπαθες, Αρούλα;» τη ρώτησε γλυκά. Η μικρή αράχνη κατέβασε τα μάτια της. «Ζήλεσα τον ιστό σου... είναι τόσο όμορφος!» είπε ντροπαλά. Η Μάρω χαμογέλασε. «Μα δεν χρειάζεται να ζηλεύεις! Θες να σου δείξω πώς να βάλεις κι εσύ σταγόνες δροσιάς σαν τις δικές μου;» Η Αρούλα φωτίστηκε από χαρά! Έμαθε πώς να κάνει τον ιστό της ακόμα πιο όμορφο — με αγάπη, υπομονή και συνεργασία. Από τότε, οι δύο αραχνούλες έγιναν οι καλύτερες φίλες και έμαθαν πως όταν μοιράζεσαι και βοηθάς, όλα γίνονται πιο λαμπερά.

Τα μουλάρια του 1940 υλικό <https://agiasofiablog.gr/site/?p=5739> και μια αληθινή ιστορία , εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΝΗ <https://www.kathimerini.gr/opinion/561134824/oi-tetrapodoi-iroes-toy-40/>

